

GLAS

G L A S I L O S O C I A L I S T I C N E Z V E Z E D E L O V N E G A L J U D S T V A Z A G O R E N J S K O

Nekateri aktualni gospodarski problemi

Investicije na razpotju

KJE DOBITI 19 MILIJONOV DINARJEV?

Na eni izmed zadnjih sej je Zvezni izvršni svet razpravljal tudi o gibanju gospodarstva v prvem tromesečju leta 1961. Obračunavačna analiza je pokazala, da so se v našem gospodarstvu pojavile dočlene pomanjkljivosti. Zato je treba z ustreznimi ukrepi zagotoviti nadaljnji gospodarski razvoj tako, da bo ta v skladu z novim gospodarskim sistemom in družbenim planom. Neskladnosti v gospodarskem razvoju se kažejo po vsej državi, tudi v Sloveniji, čeprav so tu mnogo blaže in bolj vsklajene s planom.

Kot izredno važen problem, ki je pokazala analiza, je nesoprazmerna rast proizvodnje in potrošnje. V tem, ko proizvodnja ne dosegá niti planiranega nivoja, pa istočasno vse oblike potrošnje znatno presegajo vse predviđevanja. Zmanjševanje izvoza in povečanje uvoza ustvarja v plačilni balanci stanje, kakršno z družbenim planom ni bilo predvideno. Osebni dohodki rastejo hiterje kot proizvodnja, zato v primerjavi s preteklim letom rahlo upada tudi delovna storilnost.

V prvih treh mesecih leta 1961 je se industrijska proizvodnja v državi povečala v primerjavi z ustreznim lanskotletnim obdobjem za 10 odstotkov, medtem ko se je ta v prvem tromesečju leta 1960 v primerjavi s prvim tromesečjem leta 1959 dvignila za 18 odstotkov. V istem časovnem obdobju in enaki primerjavi se je letos pove-

čala delovna storilnost za 3 odstotke, lani za 8 odstotkov, investicije v osnovna sredstva letos za 35 odstotkov, lani samo za 30 odstotkov, skupni dohodki prehodvalstva so lani porasli za 21 odstotkov, letos pa za 20 odstotkov.

Ob počasnijem porasti proizvodnje pa se ni zmanjšalo zapošljevanje novih delavcev. Dinamika porasta delovne storilnosti je zato upadla, kljub temu pa so osebni dohodki na zaposlenega že presegli vsa predviđevanja.

Zaradi navedenih ugotovitev o gibanju gospodarstva je Zvezni izvršni svet že sprejel vrsto ukrepov, ki bodo zmanjšali investicije v osnovna sredstva oziroma bodo razpoložljiva sredstva preusmerili na obratne namene. Z novimi ukrepimi se bo tudi zmanjšala proračunska potrošnja in povečali depozitivi pri Narodni banki.

Ob velikem požaru v kranjski »Roleti«

Ogenj je neušmiljeno razsajal

ŠKODO DOSLEJ CENIJO NA PРИБЛИŽНО 20 MILIJONOV DINARJEV

KRANJ - 16. junija - Včeraj približno ob 13.30 uri so Kranjčane prenenetile sirene. Gasilski avtomobili kranjske poklicne čete so že brzeli proti svojemu cilju. Gorelo je, toda nihče ni točno vedel kje.

Kasneje smo izvedeli, da gori v kranjski tovarni pohištva »Roleta«. Tudi mi smo takoj avtomobilom odbrzeli na kraj požara. Ko smo prispeli tja je bila že vsa streha v ognu. Neusmiljeno je ogenj razsajal tudi v notranjosti, predvsem v lakirnicah, kjer so bile vnetljive snovi, razni nitro-laki in podobno.

Kako se je pravzaprav vse to zgodilo. Nekdo izmed delavcev nam je takole opisal dogodek: »Vsi smo lepo mirno delali, kar

M. Z.

gorela njihova tovarna, tam kjer so delali vsak dan. KJE SO VZROKI POZARA?

Domnevajo, da je nastal v lakirnicah, in sicer ko je nekaj delavcev vratil cev zračne napeljave. Pri tem so razarjeni opilki leteli na vse strani in eden izmed njih je padel tudi v škatlo, kjer so bili še ostanki nitrolaka. To je bilo usoden. Takoj je izbruhnil ogenj. Omenjeni delavec ga je hotel zadušiti, vendar je bil nemočen. Rdeči petelin je bil močnejši. Ti podatki seveda še niso točni, ker so polzvedbam še nadaljujejo.

Skodo doslej cenijo na približno 20 milijonov dinarjev, bo pa verjetno večja, ker se ni ugotovljena

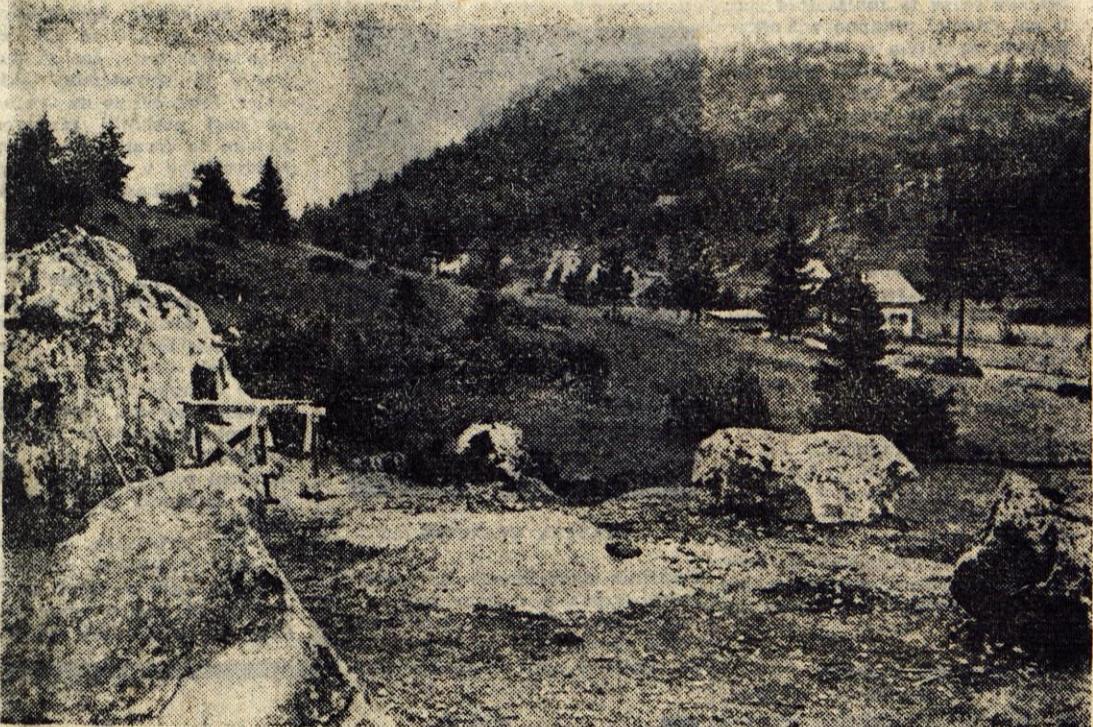
škoda na strojnih in izdelkih, ki so zgoreli.

Kako se je pravzaprav vse to zgodilo. Nekdo izmed delavcev nam je takole opisal dogodek:

»Vsi smo lepo mirno delali, kar

Podobno stanje, kakor v državnem merilu, se kaže tudi v našem okraju, predvsem v pogledu investicij. V prvih treh mesecih preteklega leta je bilo v osnovna sredstva vloženih 1057 milijonov dinarjev, v prvem tromesečju leta pa že 1976 milijonov dinarjev ali za skoraj 87 odstotkov več. Za obratna sredstva pa je bilo lani v navedenem časovnem obdobju porabljenih 275 milijonov, letos pa samo 148 milijonov dinarjev ali skoraj poleg manj.

Ob uvažanju ukrepov za stabilizacijo gospodarstva bomo morali predvsem stališča do investiranja. Po okrajnih podatkih občine in podjetja v letošnjem letu za gospodarske in negospodarske investicije približno 19 milijard dinarjev (8 milijard din več kot lani). Vprašanje pa je, če smo sposobni te investicije tudi realizirati. O tem pomisljam že sedaj, ko ukrepi za omejevanje investicij še niso uveljavljeni.

PET SKAL JE OBSEDELO POD OBRANCO NA POLJANAH NAD JESENICAMI, KJER SE POGOVARJAJO O SVOJIH BODOCIH AKCIJAH, KOT JESENICKI REVOLUCIONARI V LETIH PRED ZADNJO SVETOVNO VOJNO IN PO NJEJ. SPO MENIK BODO ODKRILI 3. JULIJA NA PREDVEČER VELIKE OKRAJNE PROSLAVE OB 20-LETNICI VSTAJE NA POLJANAH NAD JESENICAMI. SPOMENIK JE ZGRAJEN PO ZAMISLI PROFESORJA KOBETA IZ LJUBLJANE, NA NJEM PA BODO VKLESANI VERZI MIHE KLINARJA

S plenuma Občinskega komiteja ZK Tržič

Izluščiti probleme in njihove vzroke

OBRATNA SREDSTVA ZA TRŽIŠKA PODJETJA NAJVEČJI PROBLEM V NOVEM NAČINU GOSPODARJENJA

V sredo je bil v sejni dvorani Občine Tržič nadvse zanimiv plenum Občine Tržič, čeprav so člani plenuma razpravljali le o eni točki dnevnega reda, in sicer o nekaterih nalogah članov ZKS in sploh članov delovnih kolektivov v zvezi z novimi ukrepi v gospodarstvu. Ker za plenum še niso bili zbrani popolni podatki o gospodarjenju po podjetjih, je bila razprava bolj ali manj načelna, vendar pa toliko jasna, da je bilo moč sprejeti več dokončnih stališč. Konkretnejši pa so o isti zadeli razpravljalni na včerajšnjem skupnem plenumu Občine Tržič v Občini, ker je bila za zbrana tudi izčrpana dokumentacija.

V razpravi na plenumu Občine Tržič so člani prišli do približno naslednjih ugotovitev:

Jože Benedič je v zvezi z novimi ukrepi v gospodarstvu ugotavljal, da bodo le-ti za nekatera podjetja nasprotni precej neugodni, medtem ko drugih ne bodo bistvene prizadeli. Med zadnje pa lahko uvrstimo še precej tržiških podjetij, predvsem pa tista, ki so že zaključila z rekonstrukcijami, medtem ko se je v najtežavnem položaju znašla BPT. Polovina tržiških gospodarskih organizacij pa bo v primerjavi z ostalimi komunami nekoliko lažji, ker v tržiški občini doslej še

niso pretiravali z višanjem osebnih dohodkov.

To misel je potrdil tudi predsednik Občine Tržič, Lovro Cerar, ki je dal naslednjo primerjavo. Osebni dohodki v tržiški občini so v primerjavi z lanskim letom porasli za približno 16 odstotkov, medtem ko ta porast za kranjski podjetji, predvsem pa tista, ki so že zaključila z rekonstrukcijami, medtem ko se je v najtežavnem položaju znašla BPT. Polovina tržiških gospodarskih organizacij pa bo v primerjavi z ostalimi komunami nekoliko lažji, ker v tržiški občini doslej še

in večji, medtem ko se obratna sredstva bistveno niso veča. Podjetja, so si vedno pomagala s krediti, in sedaj v Tržiču ni nobenega podjetja, ki bi ne imelo dolgov. Odslej pa si tudi s krediti podjetja ne bodo mogla več pomagati, ker kreditov ni več. Čeprav pa je problem tako hudo preč, vendar nimam predloga, kako bi ga lahko rešili. Jasno pa nam mora biti, da bo proizvodnja stagnirala, če ne bo na razpolago občinskih sredstev.«

Iz razprave, v kateri so sodelovali številni člani plenuma, bi lahko povzeli naslednje zaključek:

Zaradi jasnejše situacije po tržiških podjetjih, je potrebno v najkrajšem času izdelati podrobne analize vseh gospodarskih or-

ganizacij. O obratnih sredstvih pa naj bi razpravljali tudi kolektivi in ne le računovodje in direktorji, kot so doslej in fot je pokazala tudi razprava na srednjem plenumu. Za lažo uveljavitev novih ukrepov v gospodarstvu v tržiški komuni bi bil prioriteten tudi skugen posvet zborna prizvajalec, klub gospodarstvenikov, direktorjev podjetij, predsednikov delavskih svetov, upravnih odborov in sindikalnih podružnic ter osnovnih organizacij ZK. Podjetja naj bi izdelala tudi podrobne analize o lastnih cenah svojih proizvodov in jih primerjala z lastnimi cenami proizvodov inozemskega podjetja, ker bi le na osnovi lastnih cen lahko izdelali podrobno analizo ekonomike gospodarjenja. B. Fajon

Tudi v škofjeloški občini

Združevanje trgovin

ZDRUŽITEV 1. JULIJA

Delovni kolektiv trgovskega podjetja Poljane je na svojem sestanku v ponedeljek, 5. junija, z veliko glasov sprejel sklep, da se trgovska podjetja Poljane priključijo v veletrgovini »Loka« v Skofji Loki. O tem je razpravljali tudi svet za družbeni plan in finančni Občine Skofje Loke in navedeni sklep potrdili.

Zakaj se bo trgovska podjetja Poljane priključijo v veletrgovini »Loka?« Tovrstno združitev narekuje več razlogov. Splošno je znan, da je umestno združevanje maloprodajno mrežo z grosistično, ker se z zmanjšanjem poslovnih stroškov prihranjuje znatna denarna sredstva. Razen navedenega zahteva združevanje trgovskega podjetja tudi novi predpisi o delitvi dohodka in nekateri razlogi, ki so specifični za vsako podjetje. Samo bi namreč trgovska podjetje Poljane le težko plačevalo anuitete za posojila, ki jih je načelo za gradnjo nove poslovne stavbe. Zaradi tega odplačevanja

bi podjetje dalj časa ne moglo modernizirati ostalih trgovskih obratov, kakor v Javorjah in drugod.

Za nakup opreme za novo trgovske zgradbo v Poljanah bo potrebno najeti posojilo v znesku 6,453.000 dinarjev. Posojilo bi bilo odobreno iz občinskega investicijskega sklada, poročačno zanj pa bi prevzel Občinski ljudski odbor Skofje Loke, veletrgovina »Loka« pa ga bo odplačevala pod pogojom, ki jih je odločil upravni odbor Komunalne banke v Skofji Loki.

Obe trgovske podjetji se bosta združili s 1. julijem.

Obstaja pa tudi druga razlog, ki je načelo za združevanje trgovin. Po seji sem se zapletel v pogovor z nekaterimi člani delavškega sveta in predsednikom. Zadnjega sem vprašal, kdaj so zadnjkrat razpravljali o obratnih sredstvih. Predsednik delavškega sveta me je z začudenjem pogledal. Tako mi je bilo jasno, da kolektiv o tem je ni razpravljal in da nekateri člani delavškega sveta sploh niso takoj vedeli, kaj jih sprašujem.

Kako bomo sedaj? Nikakor in tudi nič ne bo, če se razprave o obratnih sredstvih, najbolj perečem problemu večine podjetij, ne bodo lotili celotnih kolektivov. Prav gotovo pa bo zelo nerodno in se nekateri podjetja znašlo v neprijetnem položaju, če bodo reševali problem obratnih sredstev le direktorji in računovodje. B. F.

Lečnik opoldne je izbruhnil v kranjski »Roleti« velik požar.

S seje svetja za šolstvo Občine Radovljica

Imenovanje komisij

V sredo, 14. junija, je bil v Radovljici plenum Občine. Da bi bilo delo sindikalnega sveta čim bolj uspešno, so izvolili sedem komisij in štiri odbore, in sicer komisije za organizacijsko kadrovsko vprašanja, za gospodarstvo, za delavško in družbeno upravljanje, za oddih in razvedriло, za socialna vprašanja, za ideološko izobraževanje ter komisijo Svobod in prostovoljnih društev. Na plenumu so zadolžili tudi organizacijsko kadrovsko komisijo, da naj izde-

la poslovnik za delo Občine, njegov komisij in odborov.

Plenum je razpravljalo tudi o vsebinski odprtigem pisma, ki ga je naslovila na Občino sindikalna pozdravnica Veriga iz Lesca v zvezi z gradnjo novega kulturnega doma v Lescah, ker Občina Radovljica ne izda zaprosene lokacije. Člani plenuma so se strinjali in pozdravili iniciativu Lesčanov za gradnjo kulturnega doma v Lescah.

OBRAZI IN POJAVI

Ni! Kako bomo sedaj?

Pred dnevi sem obiskal več podjetij. Povsed sem bil z enakim namenom, povsed zvedel enako in skoraj za vse podjetja bi lahko sedaj uporabil isto ugotovitev.

Z direktorjem sva se menila o težavah v podjetju.

- Edino, kar nam dela največ preglavlj, so obratna sredstva —

— Pred dnevi sem obiskal več podjetij. Povsed sem bil z enakim namenom, povsed zvedel enako in skoraj za vse podjetja bi lahko sedaj uporabil isto ugotovitev.

Z direktorjem sva se menila o težavah v podjetju.

- Edino, kar nam dela največ preglavlj, so obratna sredstva —

— Pred dnevi sem obiskal več podjetij. Povsed sem bil z enakim namenom, povsed zvedel enako in skoraj za vse podjetja bi lahko sedaj uporabil isto ugotovitev.

Z direktorjem sva se menila o težavah v podjetju.

- Edino, kar nam dela največ preglavlj, so obratna sredstva —

— Pred dnevi sem obiskal več podjetij. Povsed sem bil z enakim namenom, povsed zvedel enako in skoraj za vse podjetja bi lahko sedaj uporabil isto ugotovitev.

Z direktorjem sva se menila o težavah v podjetju.

- Edino, kar nam dela največ preglavlj, so obratna sredstva —

— Pred dnevi sem obiskal več podjetij. P

BOJI NA JELOVICI

Vsi trije bataljoni Prešernove brigade so se 18. junija 1944 zbrali na Jelovici. Skupno z Vojkovo brigado so zatêm v silovitem južnem pogoni v dolino Save Bohinjske približno 500 Nemcev in jim prizadejali večje izgube. V maju in juniju 1944 so enote XXX. divizije večkrat vdire v dolino, se spoprijevale s sovražnikom in postajale vse udarnejše. Nemci so hoteli temu napraviti konec. Zbrali so okrog 500 močno oboroženih vojakov in se podali na »dišenje« Jelovice. Niso pa vedeli, da sta tam kar dve partizanski brigadi: Prešernova in Vojkova. Zato so utrpel še večji moralni udarec in se morali umakniti v dolino.

OBLJUBA MLADINE

17. junija 1943. leta je bila končana prva konferenca Zvezze slovenske mladine. V pismu, ki so ga takrat mladinci poslali CK KP Slovenije, obljubljajo da bodo še bolj podpirali osvobodilni boj za srčno bodočnost mladega rodu.

SVECANOST V ROZU

Kmalu po osvoboditvi, 17. junija 1945. leta, so koroški Slovenci v Rožu (onstran Karavanke) organizirali posebno svečanost ob prekupu neutrudljivega aktivista in borca za svobodo Matija Verdnička-Tomaža, ki je tam padel 28. februarja 1944. V velikem sprevodu so ga prenesli iz skritega groba na skupno partizansko grobišče v Svečah pri Rožu.

Matija Verdnik, ki je proglašen za narodnega heroja, je bil eden izmed prvih organizatorjev osvobodilnega gibanja na Jesenicah. Zato so ga že maja 1941 zapri v Begunju. Ko so ga pozneje izpustili, se je še z večjo vremeno vrzel na delo. Tudi v partizanah je opravljal zlasti politične in organizacijske naloge.

Ker so bili njegovi starši s Koroške, si je močno želel tjačaj. Septembra 1942 je šel onstran Karavanke in z vso vremeno zacepel tamkaj organizirati odbore OF po Rožni dolini in drugod, vzpostavil je ilegalne zvezze de Clevce in bodril osvobodilno gibanje v

DELJEN DELOVNI CAS

KRANJ — Tako kot v drugih upravnih službah bodo tudi na Okrajnem in občinskih komitejih LMS uveliti v kranjskem okraju deljen delovni čas. Na okrajnem komiteju LMS v Kranju bodo razen dopoldanskih uradnih ur, uveliti še popoldanske, in sicer v sredo od 14. do 18. ure, na vseh občinskih komitejih pa dvakrat tedensko, in sicer ob sredah in petekih od 15. do 18. ure.

Deljen delovni čas se na okrajnem in občinskih komitejih LMS uveliti zato, da bodo lahko mladinci prišli na komite po opravkih tudi po poledne. Tako ne bodo po nepotrebnem zapuščati dela v tovarni in dopoldanskem času.

M. Z.

Začetni korak sodelovanja

Jesenice — Clani izvršnih odborov kranjske in jeseniške občine so pretokom sredo na skupnem sestanku na Mežaki izmenjali bogate izkušnje, dosežene pri dosedanjem delu. Predsednik Občinskega odbora SZDL Jesenice Roman Tržan, je dejal, da je v jeseniški občini ved kot 82 odstotkov volivcev članov SZDL. Nato je poročal o problemih in o načinu dela Občinskega odbora SZDL na Jesenicah. Med drugim je povedal, da so razpisali osemmesecno tekmovanje za vse krajevne organizacije, za najboljše pa so pripravili lepe nagrade. Trenutno so se posvetili problemu družbenega uveljavljanja žena. Zanimiv je tudi njihov način dela po ustavoviti krajevnih odborov SZDL, o katerem je član IO izčrpno poročal.

Tovarš Stane Božič, predsednik Občinskega odbora SZDL Kranj, je dejal, da so večina svojega dela prenesli na devet komisij, ki se vedno bolj uveljavljajo na vseh področjih. Nato so govorili o problemih zdravstva v kranjski komuni ter o kulturi in prostevti. Udeleženci skupnega sestanka izvršnih odborov, so govorili še o stanovanjskih problemih v občini.

Vsekakor so taki skupni sestanki koristen način izmenjave izkušen dveh organov organizacije, ki igra pomembno vlogo v načinu družbenem življenju.

tih krajih. Veroval je v zmago pravice in v lepo prhodnost ter na tem načinu živeti v na-

MATIJA VERDNIK

cionalnih pripadnostih in postavljenih mejah med državami.

Ob napadu na Zapadnokoroški odred in OK KP za Koroško je bil ranjen v nogu in je izkravpel.

Ljudje in dogodki

Francoske in alžirske delegacije več ne loči samo švicarsko-francoska državna meja in nekaj kilometrov Lémanskega jezera, temveč globoka nasprotja, ki so po tridesetih poganjajo pripeljala konferenco v slepo ulico. Diplomati so se začeli ravnavati po zgledu športnikov. Ko jim igra ne gre od rok, zahajajo »time out«, čas za razmišljaj in spremembo taktičnih potez. Francosci so na svojo lastno pest prekinili razgovore v Evianu in izvali tako težko nezadovoljstvo v alžirskem taboru, ki ga je Belkasem obrazložil na tiskovni konferenci. Alžirci si to gesto orsayske diplomacie razlagajo kot nezaželeno grožnjo, ki ima namen psihično vplivati na nasprotnika, da bi popustil v bistvenih točkah alžirskega problema. Toda tridesetki potek razgovorov je pokazal, da je alžirska delegacija enotna v svojih načelih, zrela nalogam za »zeleno mizo« in da ne želi popuščati niti za ped, ko so ogroženi principi sedmih let boja in v ogromnih števih alžirskega ljudstva.

Potek evianskih razgovorov, ki ima svojstva zgodovinske obdobja, kajti ne zgodi se to često, da bi nasili revolucije in tisti, ki nehajo biti gospodarji

tuje usode, sedli za konferenčno mizo, kaže da so navzkrižja dejansko enaka kot so bila v začetku konference. Malo je vprašanj, o katerih so do sedaj več ali manj bolj načelno razpravljali, ki bi kazale na bližanje pogledov. Poleg manj bistvenih zahtev, da so Alžirci večkrat sprožili sodelovanje prvaka alžirskega upora Ben Belle na konferenci, ki so ga v času evanskih razgovorov sicer prepeljali v manj strašen zapor, od koder so mu omogočili telefonske razgovore z alžirsko delegacijo, za katere pa je vsakdo vedel, da jim prisluškuje francoska tajna policija, je konferenca odkrila številna mesta, ki ne obelajo skorajšnje zagladitve alžirskega spora. Francosci so prišli v Evian, da mešetarijo in da s spretno diplomatsko igro spravijo vroči alžirski kostanj iz žerjavice, Alžirci pa so prišli s prepričanjem, da po drugi poti, poleg oboroženih spopadov in borbe, uspešno zaključijo svojo revolucijo. Kajpada so bili sprični tega dosedanja razgovorov podobni bolj razgovorom med gluhimi. Alžirci so petkrat na teden preleteli s helikopteri švicarskih oboroženih sil sivozeleno gladio jezera, da bi spoznali šolski primer francoske me-

šterske vneme. Tridesetki izleti čez jezero so jim omogočili, da spoznajo bistvene razlike.

Sahara: Francosci želijo zadržati nad njo kontrolo. Res država »okrog Sahare«, naj bodo sodeležene pri izkorisčanju njenih bogastev, toda dirigentna polica naj ostane v rokah Pariza. Dogovarjali naj bi se o odstotkih v udeležbi, bodočih odnosih in o ničemer drugem.

Alžirci vidijo eno samo možno rešitev. Sahara je sestavni del Alžirije. Predstavlja širi petin alžirskega ozemlja in je to vedno bila. Pripravljajo pa so dati Francozom gospodarske koncesije za vloženi denar.

Vojaka oporišča: Joxe diplomat francoske kova priznava neodvisnost Alžirije. Zeli pa na alžirskem ozemlju zadržati zdaj to važno letališče, drugič zopet pristanišče, vojašnice in skladišča. Skratka otroke francoske državnosti na alžirskem ozemlju. Kaj naj Alžirci rečejo na takšne predloge. Ne, je edini možen odgovor.

Evropsko prebivalstvo: Nesporočeno je, da mora imeti francosko prebivalstvo v Alžiriji zagovljene določene pravice. To so alžirski predstavniki vedno poudarjali. Toda Francosci zahtevajo

vrsto globalnih privilegijev, za prebivalstvo: izjemni položaj, poroštva, da se bo smelo manifestirati kot »organska celota«, kot posebno telo v živem organizmu.

Za Alžirce je načelo posveten javno: vsi Evropeji, ki želijo živeti v Alžiriji, so izenačeni z domačini. Ce želijo sprejeti alžirsko državljanstvo, lahko to postanejo, če pa hočajo obdržati francosko državljanstvo, jih bodo smatrali kot tuje in bodo z njimi tudi ravnali kot s tuji. Dvojno državljanstvo pa ni nobena rešitev, ker bi to pomenulo, da bi bila bodoča alžirska država že vnaprej obsojena na nemoc.

Samoopredelitev: načelo, ki ga je Alžircem zagotovil de Gaulle že pred leti, skriva v svojem bistvu precej kamnov spotike. Najprej je tukaj vprašanje, kdo ima pravico odločati o samopredelitevi, način izvedbe samopredelitevi, kje je »južna meja«, priravite za referendum in še vrsta čisto tehničnih vprašanj. Dokler se o vseh teh stvari ne dogovorijo, je jamstvo samopredelitev lahko samo gole zapisovanje v zmožto. V tem pa so tudi glavne težave evianske konference v splošnih potrebah nakanane.

TE DNI PO SUETU

SVETOVNI TISK O PRIPRAVLJALNI KONFERENCI V KAIRU — V torek se je v Kairu končala pripravljalna konferenca nevezanih držav, ki je sestavila dnevni red za bodoči konferenco na vrhu, ki bo 1. septembra v Jugoslaviji. V uradnem sporočilu so izrazili enotnost stališč in poučarili vefiko delo, ki so ga opravili v Heliopolisu.

Svetovni tisk obširno komentira sklep konference. Kairski listi poudarjajo ogromno moralno moč izvenblokovskih držav in čedadje globijo zavest o vlogi, ki naj jo odigrajo v odpri hladne vojne.

Italijanski socialistični list »Avanti« piše, da bodo izvenblokovske države določene določene pravice. To so alžirski predstavniki vedno poudarjali. Toda Francosci zahtevajo

DELO LAOSKE KONFERENCE V ZENEVI — Na ženevski konferenci o Laosu se vedno ni vidnejšega napredka. Danes se bodo v Žurichu sestavili voditelji treh laoških političnih skupin. Najbrž se bo sestanka udeležil tudi kambodški princ Sihanuk. Namen sestanka je dosegiti sporazum o ustanovitvi koalicijske vlade in o sestavi skupne delegacije na ženevski konferenci o Laosu.

NOVI ATENTATI V JUŽNI TIROLSKI — V Južni Tirolski se nadaljujejo eksplozije in rušenje železniških in betonskih stebrov, tako da je v nekaterih krajih povsem zastal cestni in železniški promet. Škoda znaša okrog 100 milijonov lir. Največ eksplozij je bilo v bližini Bolzana, Merana in Salerna.

POGAJANJA O ZAMENJAVI UJETNIKOV ZA TRAKTORJE — V Hayano so prispevali predstavniki ameriškega odbora, ki so ga nedavno ustanovili z namenom, da bi se s predstavniki kubanske vlade pogajali o zamenjavi 200 ljudi, ujetih med invazijo na Kubo, za 500 traktorjev. Po neuradnih vesteh so dosegeli soglasje o zamenjavi.

MEDSEBOJNE OBTOŽBE — Na konferenci o prenhanju atomskih eksplozij v Ženevi so razpravljali o do sedaj predloženih predlogih. Razprava ni prinesla nobenega bližnjega gledišča. Delegati so se medsebojno obtoževali. Sovjetski predstavnik Carapkin je poučaril, da zahodni državi ne želite načeljevati razgovorov. Ameriški predstavnik Dean pa je ugotovil, da Sovjetska zveza načrtuje kontroli jedrskih eksplozij.

JUŽNOAFRIŠKA UNIJA NAMERAVA IZZNATI MILIJON CRNEV — Vlada Južnoafriške unije razpravlja o možnosti, da bi iz Unije izgnali približno milijon črncev, ki so prišli v državo iz drugih področij iskat delo. Večina teh ljudi je iz britanskih protektoratov Basuto, Swazi in Bečuan.

BITKE V JUŽNEM VIETNAMU — Saigonski radio je poročal, da je bilo ubitih v spopadu med četnimi Ngo Din Diemovega režima in uporniki Vietconga nad 100 ljudi. Spopadi so se blizu kraja Phoung Long, 200 km južno od Saigona. To je drugi večji spopad zadnje danje.

Hanojski radio je poročal o vedno hujših bojih v južnem Vietnamu in zahteval naj mednarodna kontrolna komisija prouči položaj v Vietnamu.

ZBOLJSANI ODNOSI MED IRAKOM IN ZAR — V zadnjih nekaj mesecih so zbranili zboljšani odnosi med Irakom in ZAR. Sodijo, da so možnosti za ugoden razvoj splošnega političnega položaja v arabskem svetu.

Nekatera neucrejena osnovna arabska vprašanja (Palestina in Oman) bodo prispevali na vrsto, da jih bodo pozitivno uredili.

VEC ZA OBOROŽITEV — Obrambni minister Strauss je izjavil, da bo Zahodna Nemčija povečala svoje izdatke za oborožitev. Zvezna republika z 11,2 milijarde mark nemškega proračuna za leto daje za oborožitev 4,2% svojega družbenega proizvoda, vsled »politične nujnosti« pa je potrebno, da se delež poviša »morda tudi na dobrih 5%«.

MAROKO PRISTOPIL K MEDARABSKEMU PAKTU — V Kairu so podpisali sporazum, s katerim se je Maroko pridružil paktu Arabske lige za kolektivno varnost.

BELGIJA IN KONGO — Kakor so uradno objavili proučuje belgijska vlada možnost, da bi preko OZN tehnično in finančno pomagala Kongu. Belgija namerava skleniti tudi dvostranski sporazum s Kasabubujevo vlado o »tehnični pomoči«.

Rideset tacev, ki so jih v času NOV nemški krvoloki ustrellili ob cesti Senčur-Visoko.

Spomenik, izdelan iz istreškega marmorja, je delo člana Društva likovnih umetnikov uporabne umetnosti Slovenije Janeza Gregorčeka, ki je skulpi sicer preprizati sodišče, da je bil že od mladih let naprednega mišljenja in da je

zadnjih dnevov vodilni ustreljivo

V pripravah za Poljane

100 KM DO ŠLO 400 LUDI

NA JAMNIKU IN V GORJAH ŽE UREJENO ZA PRENOČIŠČA — RAZGOVOR Z BIVŠIM KOMANDANTOM PREŠERNOVE BRIGADE, KI BO VODIL LETOŠNJI POHOD

Po vsej Gorenjski se pripravljajo za množični pohod na Poljane v začetku julija. Pod zastavami in vodstvom nekdanjih borbenih partizanskih enot bodo takrat preživeli borce, člani športnih organizacij in društev, zlasti pa mladina, počastili spomin 20-letnico naše revolucije.

V Kranju se pripravljajo za pohod v okviru Prešernove brigade. Na čelu brigade bo bivši komandant Prešernove brigade, Karel Leskovec, ki je od sredine 1944. leta pa do osvoboditve v tem svojstvu vodil veliko odločilnih bojev po jelovskih in trnovskih gozdovih, okrog Žirov, Idrije in Cerknega. Nemalokrat je s svojo organizacijsko sposobnostjo in osebno hrabrostjo odločal o izidu posameznih akcij ali pa tudi o usodi svoje partizanske enote.

Pričakujejo, da se bo pohoda udeležilo približno 400 udeležencev. Preživelih borcev oziroma članov ZB bo verjetno kakih 100. Njim se bo pridružilo še približno 180 članov predvojaške vzgoje. 30 do 40 planinov v tabornikov, kakih 40 članov telesnovzgojnih in športnih organizacij itd. Naslednji dan, zlasti pa zadnje jutro v Gorjah, se bo brigadi pridružilo še več talkih, ki niso sposobni trodnevnega pohoda na 100 kilometrov — starejši borce, invaditi itd.

Na pot bodo krenili v nedeljo, 2. julija, in sicer skozi Pšev do Jamnika. Tam bo tisti večer miting, domaćini pa že sedaj pripravljajo vse potrebno za udobno prenočišče.

Naslednji dan se bo brigada razdelila v dve skupini. Prva bo krenila čez Jelovico, in sicer preko Mošenjske planine in Martinčka na Kodrasti vrh, Vošče, Brdo do Kupljenika. Druga skupina pa bo iz Jamnika krenila v Kropo, skozi Kamno Gorico, Lanovo in od tam na Kupljenik, kjer bi se popoldne znova združili obe skupini. Iz Kupljenika bo skupna brigada krenila skozi Bohinjsko Belo do Zgornjih Gorj, kjer bo znova miting in prenočišče. Tretje jutro pa bodo slavnostno korakali proti Poljanam.

TAKRAT NA PASJI RAVNI..
Tovarš Leskovec je danes kot polkovnik na odgovornem službenem mestu v Ljubljani. Obiskali

20 LET VSTAJE
POLJANE 4. JULIJA 1981

smo ga. Pobarali smo ga, kako tečejo priprave za pohod njegove nekdanje enote — Prešernove brigade.

KAREL LESKOVEC

Prijazen in razpoložen kot je zmeraj, je bil kar brž pripravljen na razgovor. Največ pa je govoril o posameznih dogodkih te brigade.

Kljud toliki zaposlitvi v službi ter mnogemu postranskemu delu v družbenih in političnih organizacijah, je zadnja leta zbral in napisal obširno delo o spominih iz Prešernove brigade. To delo bi lahko izdal kot posebno brošuro.

Na letosnji pohod pod njegovim poveljem upa, da se bo zbral kakih 400 udeležencev. Seveda, v glavnem mladina. Na Jamniku in drugih znanih partizanskih krajinah bodo skušali obiskati in pozdraviti nekdanje partizanske družine.

»Kot je znan, ste kot komandant Prešernove brigade zmeraj zelo pazili tudi na borce, skrbeli za njihova življena in kadar je bil kdo ranjen, vas je hudo pizadelo. Tako pravijo nekateri bivši vaši borce. Kdaj ste bili najbolj v skrbah za svoje borce oziroma kdaj je bila vaša enota najbolj »v škrpicah« kot se temu po domače pravi?« Tako smo ga vprašali.

Zatem je povedal dogodek, kjer se je res bal za usodo svojih ljudi. Bilo je to 30. septembra 1944. na Pasji ravni pod Bleščem. Njegova brigada, ki je bila na Zirovskem vrhu, je dobila radio telegram, naj krene v Dolomite, da bi v sklopu XXXI. divizijske sodelovala v bojih z belogardistom v Nemci, ki so se bili z velikimi silami vrgli v te kraje. Ta brigada je imela takrat samo tri bataljona — kakih 300 borcev.

Krenili so na pot. Bilo je kislo vreme z dežjem. Okrog pol enaštih dopoldne so se na Pasji ravni srečali s sovražnikom. Veliko belogardistov je bilo tam. Prešernovci so zavzeli koto 1030. Vnel se je hud boj. Belogardisti so šli na juriš. Prišlo je do boja prsi ob prsi. Nekemu našemu borcu ob minometalu je bomba presekala nogo, tako da se je držala samo na neko žilo. Z nožem je sam predrzel še to in se zavlekkel v partizanski glavnici. Boj je bil redit.

Na srečo so partizani odkrili vratni načrt. Tam v bližini so šli telefonsko žico, ki je povevala belogardiste z Nemci v dolinski dolini. Priklučili so risuševalni aparat ter poslušali nemška povetja. Partizane naj bi spravili samo na eno mesto ter jih potem tam z artiljerijo s Craga vrha uničili.

Zatem je povedal dogodek, kjer se je res bal za usodo svojih ljudi. Bilo je to 30. septembra 1944. na Pasji ravni pod Bleščem. Njegova brigada, ki je bila na Zirovskem vrhu, je dobila radio telegram, naj krene v Dolomite, da bi v sklopu XXXI. divizijske sodelovala v bojih z belogardistom v Nemci, ki so se bili z velikimi silami vrgli v te kraje. Ta brigada je imela takrat samo tri bataljona — kakih 300 borcev.

Ob pol štirih popoldne je začel glavni boj. V boju je ušel tudi neki kmet, domaćin, ki je bil tisti dan kot vodil v Prešernovi brigadi. Nemec je izdal vse, kar je vedel o partizanom. Stanje je bilo kritično. Prešernovci so imeli že 57 mrtvih in 14 ranjenih. Boj se je nadaljeval do poznega večera. Svetišnik je sklenil obroč in pritisnil z vseh strani.

Ob pol devetih zvečer sta oba bataljona krenila navzdol proti Lučam v Selško dolino. Treba je bilo najti izhod, se prebiti. Ko so prišli v dolino, so nadomestno zvezdeli, da so se Nemci tam umaknili že ob 8. uri zvečer. Pot je bila za torej prostta! Oddahnili so se in mirno šli z ranjenimi proti Martinj vrhu. Velika nevarnost je bila za vse.

»Tisti boj je bil najbolj srdit in takrat smo bili v največji nevarnosti. Se danes se čudim, kako smo se takrat lepo rešili brez hujših posledic,« je dejal polkovnik Leskovec, ki je pripovedoval o tem dogodku. Potem je pravil, s kakšno težavo so prenasali ranjence preko Postojne na Dolensko in podobno. Veliko, veliko zanimivih dogodkov se spominja in udeleženci bodo na pohodu gotovo imeli priložnost slišati nove in nenečne zgodbe, ki se danes zdijo le še kot pravljice.

Te dni je odšla na gradnjo avtomobilske ceste »Bratstva in enotnosti« letosnjica prva gorenjska mladinska delovna brigada »Rezike Dragarjeve«, ki jo sestavljajo dijaki in dijakinja Tehniške šole iz Kranja. Brigada bo ostala na delovnici avtomobilske ceste mesec dni.

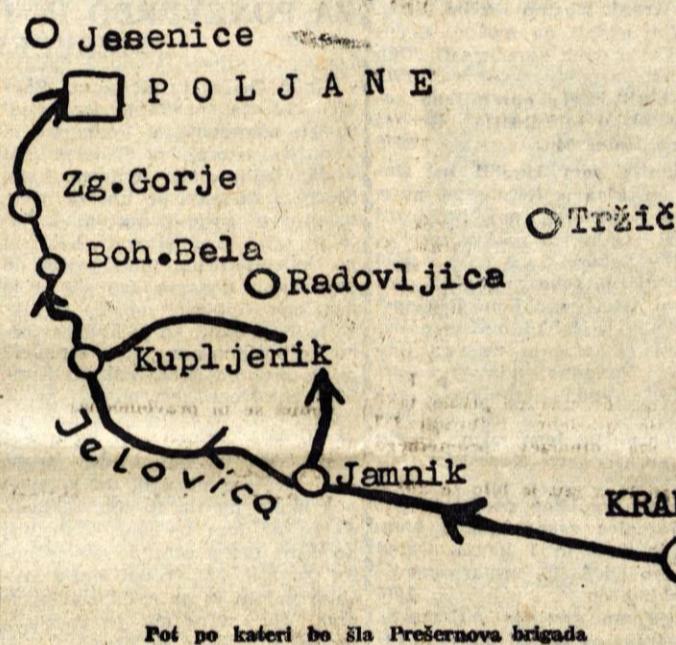
Zato bo na avtomobilsko cesto odšla iz kranjskega okraja še XVI. gorenjska MDB »Lojze Kerke«. Sestavljali jo bodo srednjekraješki iz Skofje Loke in v Jesenicah. In bo štela 120 brigadirjev. Na delovnici avtomobilske ceste še tretja letosnjica mladinska delovna brigada, ki se bo imenovala »Cankarjev bataljon«. Brigada bo kakovosti izdelavljala v kranjskem okraju.

Razen zvezne mladinske delovne akcije na avtomobilski cesti, bo gorenjska in druga mladinska delovna brigada tudi pri številnih lokalnih delovnih akcijah v kranjskem okraju. Na Jesenicah so že ustanovili štab mladinskih delovnih brigad, ki bo v teh dneh pravil vse potrebno za lokalno mladinsko delovno akcijo na Jesenicah. Jeseniška mladina bo gradila športno igrišče pri novi osmelički in urejala okolico nogeve kopališča na Jesenicah. Pri vseh teh delih bo sodelovalo okoli 200 brigadirjev v treh brigadah. Vsaka brigada bo imela po 51 brigadirjev in brigadirke.

V Kranju bo 8 mladinskih delovnih brigad v juliju in avgustu letos nadaljevalo z gradnjo centralnega športnega stadiiona. V juliju bodo najprej delale 4 brigade, in sicer iz Maribora, Celja, Ljubljane in Kranja, v avgustu pa bodo delale prav tako štiri brigade, in sicer iz Celja in Maribora po ena, medtem ko bosta iz Kranja dve. Vsaka brigada bo imela po 51 brigadirjev in brigadirke.

V radovljški komuni bodo organizirali občanske mladinske delovne akcije, in sicer največ pri gradnji raznih športnih in komunalnih objektov. Med poletnimi počitnicami bo bila sodelovali pri urejanju struge Savinje dve srednjeevropski kranjski brigadi, skupaj okoli 100 brigadirjev in brigadirke. Tako računa, da bo letos sodelovalo pri lokalnih mladinskih delovnih akcijah v kranjskem okraju nad 2200 mladincem in mladinkom z Gorenjske in iz drugih krajev Slovenije in Hrvatske.

M. Z.

V počastitev 20-letnice vstaje

100 km partizanski pohod

UDELEŽENCI MLADINA IN PREŽIVELI BORCI — SKUPNI CILJ NA POLJANAH

revi, Sv. Janez, Stara Fužina, Srednja vas, Češnjica, Kopravnik, Gorjuša, Mrzli stadenec, Pokljuka, Krnica, Poljšica, Rečica in Poljane.

Občinski odbor UROP in odbor ZB v Kranju bo vsakemu udeležencu tega pohoda podelil značko in diplomo kot priznanje in v spomin na 4. julij Dan borcev in 20-letnico revolucije.

V programu je predvideno, da bodo vse enote šle po partizanskih stezah, z namenom, da se mladina seznam s pomembnejšimi akcijami in dogodki iz časov NOB, z uspehi posameznih enot, da spozna kraje, kjer so se borili in prevlivali kri gorenjski borce.

Vsi tisti, ki bi se radi udeležili tega pohoda, vendar tako dolge poti ne bi vzdrali, se bodo lahko priključili kolonii na različnih točkah, skozi katere bodo šle partizanske enote. To bo posebno prikladno za stare borce, saj se bodo tako lahko sestali s svojimi starimi tovarši v istem vodu, četi ali bataljonom.

Za mladince predvojaške vzgoje pa je udeležba na maršu obvezna. Praktično bodo preizkusili vse vaje, predvidene v njihovem učnem programu.

Partizanske enote bodo odšle na pot 2. julija ob 7. uri in prispele na cilj 4. julija v Poljanah nad Jesenicami, kjer bo centralna proslava.

Osnovali bodo partizanske enote, ki so se v času NOB najbolj pravljali, in sicer:

1. KOKRSKI OZRED — komandan bo rezervni major Janko Stanko Prezelj — bo krenil iz Tržiča v smeri Spodnja Bela, Zgornja Bela, Pavše, Slepčeva vas, Poljane, Gojzd, Svarje, Gorlice, Sebenje, Krize, Leše, Srednja vas, Begunje, Zirovnica, Dobrava, Poljane pri Jesenicah.

2. PRESERNOVA BRIGADA s komandanom polkovnikom Karlo Leskovecem bo krenila v smeri: Pšev, Javornik, Bezovnica, Lajše. Leva kolona bo šla naprej po poti: Jamnik, Mošenjska planina, Martinjček, Plazgoljev rog, Kodrasti vrh, Vošče, Breda, Kupljenik. Desna kolona pa v smeri: Sv. Jera, Podblica, Kropa, Lipnica, Lancovo. Na pečah v Kupljenik, kjer se bosta obe koloni srečali in nadaljevali pot preko Bohinjske Bela, Retečna, Krnjece, Zg. Gorje do Poljan.

3. SKOFJELOŠSKI ODRED s komandanom majorjem Janezom Lušinom se bo sestal v Skofji Loki in šel v smeri: Mlaka, Rovt, Martinj vrh, Zeleznički, Podlonk, Priočev, Ledina, Rovtarica, Šteška, Bohinjska Bela, Zg. Gorje do Poljan.

4. CANKARJEV BATALJON in VDV bataljon (vojska državne varnosti) bosta skupno odšle na pot pod vodstvom komandanata polkovnika Tončka Dežmanca — narodnega heroja, Cankarjev bataljon se bo sestal na Jesenicah, VDV bataljon pa v Radovljici. Prvi bo odšel po poti: Dobrava, Bled, Ribno; drugi pa: Lesce, Bled, Ribno, od tu pa združeni odred po poti: Lancovo, Kropa, Jamnik, Dražgoše, Rovtarica, Tamarič, Kupljenik, Bohinjska Bela, Tratovec, Krnjece, Zg. Gorje do Poljan.

5. BOHINJSKO-JESENISKI ODRED s komandanom majorjem Ivanom Lebnom bo odšel iz Bohinjske Bistrice v smeri: Zlan, Laški

Delo sindikalnih svetov in podružnic

Še vedno o ekonomskih enotah

ŠE TA MESEC OBČINSKA POČITNIŠKA SKUPNOST

Protekli teden je na Jesenicah zasedala komisija za organizacijo in kadrovstvo, vprašanja pri gradnji letosnjice. Clani komisije so izdelali in sprejeli program svojega dela. V program so vnesli predvsem tiste točke, ki določajo, da je treba organizirati sindikalne podružnice v takem smislu, da te ne bodo ovirale nadaljnjo decentralizacijo delavskega samoupravljanja in uvajanje ekonomskih enot. Organizacijska komisija bo moralna v prihodnje tesneje sodelovati s sindikalnimi podružnicami in jim nuditi vso pomoč pri uvajanju novega gospodarskega sistema, skratka, komisija mora spremeljati delo sindikalnih organizacij ter o tem poročati predsedstvu ObSS.

V četrtek, 8. junija, pa je zasedala komisija za oddih in rekreativo. Razpravljali so o ustavnosti občinske počitniške skupnosti ter sklenili, da bo ustavnova konferenca te skupnosti predvidoma 23. junija. Na konferenco bodo povabilni vse predsednike sindikalnih podružnic ter referente za šport, predstavnike SZDL, zastopnike gostincev in sveta za turizem pri ObLO Jesenice, kakor tudi vse ostale zainteresirane organizacije.

DELO PO KOMISIJAH

Predsedstvo Občinskega sindikalnega sveta Skofja Loka je na svoji prvi seji razpravljalo o organizaciji dela Občinskega sindikalnega sveta. Sledili so, da bo do ustanovili pet komisij: politično-gospodarsko, komisijo za delavske samoupravljanje, za šport, za HTZ in organizacijsko-kadrovsko komisijo. Te bodo same zbirale problematiko o njej razpravljale in tudi sprejele ustrezne osnutke sklepov za plenarno seje. V vseh petih komisijah bo sodelovalo 45 članov.

NAJAKTIVNEJŠA SINDIKALNA PODRUŽNICA V TOVARNI PEKO

Občinski sindikalni svet Tržič pripravlja analizo o gospodarstvu v preteklem letu. Iz do sedaj zbranega materiala so razvidna prizadevanja za povečanje proizvodnje, razvidno pa je tudi gibanje osebnih dohodkov. Analiza vsebuje tudi pričakovanja upnikov in dolžnikov ter nekatere aktualne probleme tržiških podjetij. Razprave o uvedbi ekonomskih enot so sedaj najbolj živahne v tovarni Peč. Tu je bila sklicana razširjena seja sindikalne podruž-

nice, katere so se udeležili tudi predstavniki OBSS, ki je udeleženici ugotovili, da so sedanjem obračunske enote že prava osnova za formiranje ekonomskih enot. Peklo je najbrž tudi eno izmed redkih podjetij, kjer tudi vodilni uslužbenici pomagajo političnim organizacijam v kolektivu pri decentralizaciji delavskega samoupravljanja.

Vedčina delovnih kolektivov v tržički občini je že sprejela sklep, da 3. julija po možnosti ne bodo delali. Prav tako so tudi sklenili, da se občinski praznik praznuje kot dela prost dan.

Bled ni samo turistično središče

Na Bledu poteka od 4. maja do 23. junija tečaj za vodilne uslužence v računovodstvu. Tečaj bodo v jeseni nadaljevali in zaključili s pismenimi izpitom. Učni načrt predvideva 380 ur predavanj, ki obnavljajo predvsem delo v knjigovodstvu in splošne gospodarske predpise.

Ta tečaj organizira Združenje knjigovodij Slovenije sed

MALI OGLASI

PRODAM

Gelee Royale - Matični mleček, garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod Zavoda za čebelarstvo dobite v vseh likarnah. Lekarne, ki preparamata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« 1214

Prodam motor DKW 175 ccm, letnik 1955. Ogled vsak dan po polnem in v nedeljo dopoldne. Vilfan, Zasavska 18, Orehek, Kranj 2385

Prodam 2 moped »Colibri« po zelo ugodni ceni in roller 125 ccm. Naslov v oglašnem oddelku 2406

Poceni prodam trofazno električno črpalko za hišni vodovod in olino stikal. Ogled v Elektrotehničnem podjetju na Jahacevem prehodu v Kranju 2410

Prodam motor »Vespa« 125 ccm s prevoženimi 6000 km. Vrtačnik, Rupa 19, Kranj 2391

Prodam dobro ohranjeno levi vzdijljiv štedilnik na 2,5 plošči, hladilnik za 3 t. Chevrolet in kabin. Poizve se: Reševa 9, Primskovo, Kranj 2401

Prodam 40-litrski Tobijev pralni stroj. Senčur 16 2402

»Skoda« 1100, v odličnem stanju, prodam po ugodni nizki ceni. Ogled možen vsak dan. Puštal 84, Skofja Loka 2440

Prodam avto »Topolino B« in moped »Colibri«. Jelenčeva 23, Primskovo 2404

Prodam kompletne zavore, bobne, 16 coliske. Naslov v oglašnem oddelku 2441

Prodam nov dvosededežni moped »Svrlja« po ugodni ceni. Avguštin, Godešč 42, Skofja Loka 2442

Prodam gozd, travnik in njivo ob cesti Senčur-Veklo. Poizve se v Senčuru 214 2443

Prodam enodružinsko hišo v Piranu ob morju, primerno za počitniški dom. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku 2444

Prodam kravo s prvim teletom. Voklo 63, Senčur 2445

Prodam NSU Primo 175 ccm. Žirkelbach, St. Rozmana 1/5, Kranj 2446

Prodam 2 omari, kuhinjsko kredenco, pomivalno mizo in pohištvo za samsko sobo. Naslov v oglašnem oddelku 2447

Prodam žensko kolo. Naslov v oglašnem oddelku 2448

Prodam dobro brejo kravo. Jelglič, Podbrezje 86 2449

Prodam štedilnik, kredenco, pomivalno mizo in električni kuhinjski delavniki. Cerkle 90 2450

Prodam 7 tednov brejo svinjo. Zg. Brniki 37 2451

Prodam kravo, 8 mesecov brejo. Mače 2, Preddvor 2452

Prodam nekaj lepih tesalnih tramov za ostrešje. Srednja vas 61, Senčur 2453

Volkswagen zamenjam ză dobro motorno kosilnico ali prodam. Naslov v oglašnem oddelku 2454

Prodam krojaški šivalni stroj. Rant Alojz, Tavčarjeva 51, Kranj 2455

Prodam lepo ohranjeno Lambretto LD 150 cmm. Smlednik 53 2456

Prodam motorno kolo (DKW RT 1755) novejše izdelave. Spodnji Otok 22, Radovljica 2457

Prodam zelo lepega, 4 meseca starega bika za reho. Sp. Duplje 23 2458

Prodam avto Fiat 1100, dostavni voz (fisverjan). Naslov v oglašnem oddelku 2477

Prodam dobro ohranjeno izložbeno okno in vrata z želesnimi roletami. Sava Ciril, Preddvor 6 2478

Prodam vodno črpalko (Fliegelpumpo) št. 4 in kitaro. Naslov v oglašnem oddelku 2479

Puch, avstrijski, črne barve, 250 ccm ugodno prodam. Mrak Franc, Cankarjeva 18, Kranj 2480

Prodam bel emajliran štedilnik. Tekstilna 18, Kranj 2481

Nujno ugodno prodam NSU Primo, 150 ccm s prevoženimi 15.000 km. Cena 190.000 din. Ogled Likozarjeva 4, Kranj 2482

Prodam odličen »Dürkopp Dia-nal« roller. Naslov v oglašnem oddelku 2483

Načel sem večjo vsoto denarja. Poizve se pri Jakopin Ivan, Maistrov trg 8, Kranj 2470

Podjetje »Surovin« išče nabavno prodajnega referenta za področje Kranj. Nastop službe takoj. Ponudbe oddati na naslov: Surovin, Cesta dveh cesarjev 37 (370), Ljubljana 2459

Dijakinja iščeta opremljeno sobo za šolsko leto 1961/62. Hrovat Ljubica, Zalec 94 2472

Kupim Fiat 1100, novejši, tip 57, 58, 59, v dobrem stanju. Pisemne ponudbe oddati v oglašnem oddelku pod »Gotovin« 2460

Kupim 16 colski gumi voz ali dromeljne. Naslov v oglašnem oddelku 2461

Kupim enostanovanjsko hišo v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 2462

Kupim enostanovanjsko hišo, novejšo ali pa večobno stanovanje v Kranju. Ponudbe poslati pod šifro »Vseljivo« z opisom objekta 2463

Kupim enostanovanjsko hišo, novejšo ali pa večobno stanovanje v Kranju. Ponudbe poslati v oglašnem oddelku pod »Poseben vnedbeni« 2474

Za drava dam lepo mizo, 4 stolce in sobno kredenco. Kopalniška 18/1, Kranj 2475

Splešno gradbeno podjetje »Sava« Jesenice razprodaja 2 kom. vprežnih sanj in 1 konja. Ogled vsak dan od 6.-14. ure v centralnem skladisku 2476

Obveščamo cenjene odjemalce, da bo trgovina zaradi polletne inventure zaprta v dneh 28., 29. in 30. junija in 1. julija. V teh dneh se blaga ne bo izdajalo. Zelezna, Kranj 2485

2 zidaria, 1 popravljevalec koles in mopedov, ter 1 radiomehanika sprejemam takoj. Stanovanjska skupnost Skofja Loka, Spodnji trg 12 2486

Iščem garazo v meslu Kranj ali bližnjih okolic. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku 2487

Frizerko pomočnico in brivskega pomočnika sprejemam takoj. Frizer pri kolodvoru Skofja Loka 2488

1. zadnje šolsko spričevalo, 2. živiljenje, 3. rojstni list, 4. zdravniško spričevalo, 5. izjava staršev ali oskrbnika o privolitvi za vpis v ozdrževanje,

6. dopisnico s točnim naslovom za obveščilo o izidu razpisa.

Rok za prijavo je do 10. julija 1961. Prijave sprejemam ravnateljstvo sole, Jesenice, Titova 4 - Gospodinjski center.

Prijavi, kolkovani s 50 din državne takse, je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo, 2. živiljenje, 3. rojstni list,

4. zdravniško spričevalo,

5. izjava staršev ali oskrbnika o privolitvi za vpis v ozdrževanje,

6. dopisnico s točnim naslovom za obveščilo o izidu razpisa.

Rok za prijavo je do 10. julija 1961. Prijave sprejemam ravnateljstvo sole, Jesenice, Titova 4 - Gospodinjski center.

Prijava, kolkovani s 50 din državne takse, je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo,

2. živiljenje,

3. rojstni list,

4. zdravniško spričevalo,

5. izjava staršev ali oskrbnika o privolitvi za vpis v ozdrževanje,

6. dopisnico s točnim naslovom za obveščilo o izidu razpisa.

Rok za prijavo je do 10. julija 1961. Prijave sprejemam ravnateljstvo sole, Jesenice, Titova 4 - Gospodinjski center.

Prijava, kolkovani s 50 din državne takse, je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo,

2. živiljenje,

3. rojstni list,

4. zdravniško spričevalo,

5. izjava staršev ali oskrbnika o privolitvi za vpis v ozdrževanje,

6. dopisnico s točnim naslovom za obveščilo o izidu razpisa.

Rok za prijavo je do 10. julija 1961. Prijave sprejemam ravnateljstvo sole, Jesenice, Titova 4 - Gospodinjski center.

Prijava, kolkovani s 50 din državne takse, je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo,

2. živiljenje,

3. rojstni list,

4. zdravniško spričevalo,

5. izjava staršev ali oskrbnika o privolitvi za vpis v ozdrževanje,

6. dopisnico s točnim naslovom za obveščilo o izidu razpisa.

Rok za prijavo je do 10. julija 1961. Prijave sprejemam ravnateljstvo sole, Jesenice, Titova 4 - Gospodinjski center.

Prijava, kolkovani s 50 din državne takse, je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo,

2. živiljenje,

3. rojstni list,

4. zdravniško spričevalo,

5. izjava staršev ali oskrbnika o privolitvi za vpis v ozdrževanje,

6. dopisnico s točnim naslovom za obveščilo o izidu razpisa.

Rok za prijavo je do 10. julija 1961. Prijave sprejemam ravnateljstvo sole, Jesenice, Titova 4 - Gospodinjski center.

Prijava, kolkovani s 50 din državne takse, je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo,

2. živiljenje,

3. rojstni list,

4. zdravniško spričevalo,

5. izjava staršev ali oskrbnika o privolitvi za vpis v ozdrževanje,

6. dopisnico s točnim naslovom za obveščilo o izidu razpisa.

Rok za prijavo je do 10. julija 1961. Prijave sprejemam ravnateljstvo sole, Jesenice, Titova 4 - Gospodinjski center.

Prijava, kolkovani s 50 din državne takse, je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo,

2. živiljenje,

3. rojstni list,

4. zdravniško spričevalo,

5. izjava staršev ali oskrbnika o privolitvi za vpis v ozdrževanje,

6. dopisnico s točnim naslovom za obveščilo o izidu razpisa.

Rok za prijavo je do 10. julija 1961. Prijave sprejemam ravnateljstvo sole, Jesenice, Titova 4 - Gospodinjski center.

Prijava, kolkovani s 50 din državne takse, je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo,

2. živiljenje,

3. rojstni list,

4. zdravniško spričevalo,

5. izjava staršev ali oskrbnika o privolitvi za vpis v ozdrževanje,

6. dopisnico s točnim naslovom za obveščilo o izidu razpisa.

Rok za prijavo je do 10. julija 1961. Prijave sprejemam ravnateljstvo sole, Jesenice, Titova 4 - Gospodinjski center.

Prijava, kolkovani s 50 din državne takse, je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo,

2. živiljenje,

S V E R I

Pred dvema letoma je Centralni komite LMS izdal prikupno knjižico »Kaj je in kaj hoče ZKJ«. Zanimanje za brošuro je bilo izredno in je zato tudi kmanu pošla. V teh dneh pa je bilo to delo, ki ga je napisala članica Izvršnega komiteja CK ZKS Vidota Tomšičeva, ponatisnjeno in ga lahko dobite v naših knjigarnah. Vsebina knjižice je: Vida Tomšič – Kaj je in kaj hoče ZKJ, Iz programa ZKJ, Iz statuta ZKJ, Tito o liku komunista, pomembnejši datumi iz zgodovine ZKJ.

Sedma številka letosnjega letnika revije za mladino »Mladata pot« objavlja prozo Marije Cigale (Vse poti od Idrije so strme in prase) in Borisa Paša (Fant od fare). Pesmi objavljata v reviji Vido Koran (Rojstvo, Ljubezen, Samota) in Janez Juvan (Ostatki do trudnosti, Protvečer). Poleg tega v rubrikah govori revija o številnih družbenih vprašanjih, objavlja aktualne beležke in pogovore s sodelavci.

Jugoslovanski film Nikole Tanhoferja »Ha-8« doživlja v teh dneh v zapadno nemških filmskih kinematografih številne uspehe. Kritiki pišejo, da karakterizira Tanhoferjevo režijo ne-patičeni realizem, globiti in bolj čisti kot italijanski novi realizem po vojni. Pišejo, da ves film preveva humana dobrota, ki je vsekozi pretakna s tihim optimizmom.

Sesta številka mesečnika za umetnost in oblikovanje »Mozaik«, ki ga izdaja v Novem Sadu, objavlja številne zanimive in pomembne članke. Med njimi je zlasti pomemben članek Dejanja Tubinovića – Marka, likovna miniatura. Poleg tega prinaša junijško številko še naslednje članke: Pouka i opomena, Janšta ne umem, Dvostruki uspeh.

Še dvakrat Zagorje

Po vseh laskavih ocenah o četrti reviji amaterskih dramskih skupin, ki je bila od 3. do 8. junija v Zagorju, smo povprašali obra direktorja gorenjskih gledališč, ki sta sodelovali na reviji, o njunih včasih in o nekaterih vprašanjih gledališke dejavnosti na Jesenicah in v Kranju. – Na vprašanja: 1. Vaši včasi z revije amaterskih skupin Zagorje; 2. Kaj menite o uprizoritvi, ki jo je dal vaš ansambel; 3. Kakšni so načrti za prihodnjo sezono, in 4. S kakšnimi težavami se najčešči srečujete, sta Bojan Cebulj, direktor jeseniškega gledališča »Tone Cufar« in Marjan Lombard, direktor Prešernovega gledališča v Kranju odgovorila...

Rešitev: IZDATNA ADAPTACIJA DVO-RANE

Pridružnjem se splošnemu in razveseljivemu mnemu, da je minula revija ena najuspešnejših in doslej najkvalitetnejših prikazov amaterskih gledališč del dosegov v Sloveniji. Začeta pot Zvezre Svobod in prostvenih društev Slovenije, pri izvajjanju revij dramskih skupin, se je pokazala za pravilno in koristno. Obeti za vodočo so veliki in vzpodbudni, ob njih pa zahteva vse večje in odgovornejše. Ostane samo še tiba želja, da bi bila neke zagotovljena tolikšna sredstva, ki bi tudi vsem igralskim ansamblom, in ne samo režiserjem, omogočala ogled vseh predstav in pristotnost pri vseh kritičnih delavcih bodičih revij. To bi bila velika šola, in koristna izmenjava izkušenj in problemov slovenskih gledališč amaterjev.

Ze same razmeroma ugodni pogoji, v katerih dela naše amaterske gledališča, njegova dolgotrajna tradicija in izkušenost igralcev so pripomogla, da se je naš ansambel s svojo uprizoritvijo uvrstil med najboljše. Številna publike, ki je bila pravo in nadovez vzpodbudno odkritje revije, pa je ansamblu kot celoti in vsakemu poedincu posebej dala priznanje, ki smo ga recimo na Jesenicah, ne samo red-

ko, ampak skoraj nikoli deležni. In kot je priznala tudi kritična tribuna, ne glede na nekaj manjših in za amaterje že skoraj nedosegljivih pribom, števeti kot največji uspeh naše uprizoritve na Zagorski reviji, izenačenost in vigranost ansambla, torej njegovo celovitost in vibranci, tako v igralski fakturi, kot tudi v pogledu diktije in režike, kar pri ostalih predstavah ni bil zmeren primer.

Okrivni repertoar za bodočo sezono 1961/62 še ni dokončno izdelan. Izkušnje zadnjih let so pokazale, da publiki ugasijo resnospektakularna bodisi klasična ali moderna dela. Pri komedijah pa ogrejejo predvsem dela, ki imajo namen samo zabavati in ne zatevajo od gledalca intelektualnega napora. Med tem dvojno skrajnostno je težko izbrati pravilno podobo repertoarja. Dosedanji predlogi upoštevajo obe skrajnosti, torej kvalitetno visoka in zahtevna dela, pa tudi dela s precejšnjo koncesijo publiki, a ne seveda na račnu splošnega umetniškega nivoja.

Mrzla in nikdar ogreta dvorana in oder v zimskih mesecih, to se pravi praktično dve tretjini sezone. Rešitev izdatna adaptacija dvorane in stavek sploh z ugradnijo centralne kurjave. Otpisljivih izgledov za tako rešitev vsaj za enkrat ni. K svetki so zagotovljena sredstva vsaj za nove stole v dvorani in morda bo tudi to vneslo malce topote med publiko. Ostalih ovir, od pomanjkljive tehnične opreme održa do večnih finančnih škripcev in personalnih težav, pa nikoli ne zmanjka.

MARJAN LOMBAR: NA NOVI POTI

Letošnja republiška revija v Zagorju je brez dvoma pokazala izredno kvaliteto. Pa ne samo to – izredno pestra je bila tudi po izbiro repertoarja, saj smo tokrat videli od Williamsovega »Orfeja« spušča do Firnerjevega »Kavčeve jace«. Revija je bila zares pravo doživetje; od vseh uprizorjenih del je združnilo pod dosegom nivo le dvoje predstav. – Vse to govori o resnosti priprav in studiju. Nekateri režiserji so se delno kolebali in jih ni povsem uspelo ustvariti celovite predstave. Tako lahko sodimo, da se še številne naše amaterske družine ukvarjajo z vprašanjem režiserev in da je to ena najbolj bolečih mest našega amaterizma. Revija je bila še zlasti uspešna tudi zaradi številnih razgovorov po predstavah, zaradi mnogih mnenj o odriškem jeziku in zaredi razprt o sodočnih konverzacijskih igrah, o klubskih uprizoritvah, o ritmu in dinamiki predstave in režiservem odnosu do igralca. Menim, da je revijski način uprizorjanja najvišjih amaterskih dosegov izredno pomemben in potreben tudi za naprej.

Zadnja majska številka »Književne novine« prinaša na treh strane fragmente in literarne miniature, ki so jih napisali naši književniki ob svojih srečanjih s tovaršem Titom. • Pri založbi »Znanje« v Zagrebu je izšla pred nedavnim zanimiva knjiga »Uvod v književnost«. Delo so uredili Branislav Boranič, Fran Petre in Zdenko Skrep. Knjiga obsega 700 strani in stane vezana v platno 3.500 din.

V mesecu maju je bil kongres nemških pisateljev. V ta kongresni mesec sodita tudi dve pravoslavni – sedemdesetletnica življenja Johanesa R. Behera in šestdesetletnica Voilia Bradela. Oba umetnika sta vplivala na današnjo »Mlado nemško književnost«.

Hotel Park pričuje o znamenitem začetku vstaje v Nišu. Avtor, ki je bil v tistih dneh leta 1941 med atentatorji, ki so vrgli bombu v hotel Park, zbirališče nemških oficirjev, pričuje svojo zgodbino zanimalivo in vsekozi sveže. Slika, ki jo avtor nastika, je verna podoba tistega časa, ko so nemški zavojevalci plenili, ropali in morili pri nas.

S partizani, delo izredno plovidivega in popularnega hrvaškega pesnika Vladimira Nazorja, dobivamo ob dva desetletiči ljudske vstaje jugoslovenskih narodov, v prevodu Cvetka Zagorskog, tudi v slovenskem jeziku.

Nazorjevi zapiski številnih srečanj z našimi voditelji v času narodnoosvobodilne vojne, opisi bojev na Sutjeski in drugod, so največji dosežek našega memorijskega pisanja zadnje svetovne vojne – pa ne samo to – so slika časa in predanosti avtorja,

za sezono 1961/62 repertoar še ni dokončno izdelan, vendar bo že v bližnjih dneh dobil okvirno obliko. Pri njegovi sestavi smo upoštevali želje občinstva, saj namevoramo uprizoriti nekaj gledaliških del lažjega žanra. Poleg tega bo vključenih v repertoar tudi nekaj sodobnih del in pa klasic.

Prešernovo gledališče je po zaslugi Občinskega ljudskega odbora doseglo uspešno opravljanje svoje poslavnosti. Vendar namevoramo v novih pogojih finančiranja dramske sekcije Svobode popolnoma priključiti Prešernovemu gledališču tudi v organizacijskem smislu. S tem bomo bržkome dosegli še boljše rezultate, saj bo dejansko ves kolektiv ne-predstavnik sodeloval pri upravljanju zavoda. Naša največja težava je obisk. V ta namen bomo v prihodnjih dneh na sprednu francoski film »Zver je izpuščen« in italijansko francosko koprodukcijo »Ana iz Brooklyn«. O slednjem filmu smo že poročali; zapisali smo, da gledalec po filmu, klub zveznečnic igralcem ne ostane kaj dosti več kot prijeten spomin na dve uri oddihha. V filmu nastopata Gina Lollobrigida in Viktorio de Sica. V Zirovnicu vrte Petrografske noči – film je banalna storitev, ki se zdaleč ne prepira. V Kropi je na sprednu Slepotni potnik – nesmislena kriminalna dekorirana z Martino Carolim, barvami in Tahitijem. Tu bodo v prihodnjih dneh gledali tudi »Velikana« z znamenitim Jamesom Deonom in naslovni vlogi. Na radovljiskih platenih je te dni prikupni western »Na naboju ni imena«, v Kranju pa gledamo te dni Fernandov film »Veliki poglavjar«, domači film zabavne žanra »Gospod predsednik center« in western »Zlonajena zvezda« s simpatičnim Audim Murphyjem. Na kratko le o dveh filmih, ki sta tokrat prvi na Gorenjskem – »Veliki poglavjar« in »Rdeče listje«.

Prav te dni potekajo širše razprave o delu in perspektivah gledališke dejavnosti v naši komuni, tako v samem upravnem odboru zavoda, kakor tudi pri izobraževalno-vzgojni Komisiji pri Območnem SZDL in v občinskem svetu Svobod. Ugotovitev razprtav bodo brez dvoma močno vplivale na naše bodoče delo – tako po organizacijski kot po umetniški plati.

Prav te dni potekajo širše razprave o delu in perspektivah gledališke dejavnosti v naši komuni, tako v samem upravnem odboru zavoda, kakor tudi pri izobraževalno-vzgojni Komisiji pri Območnem SZDL in v občinskem svetu Svobod. Ugotovitev razprtav bodo brez dvoma močno vplivale na naše bodoče delo – tako po organizacijski kot po umetniški plati.

Na Jesenice bo v prihodnjih dneh na sprednu francoski film »Zver je izpuščen« in italijansko francosko koprodukcijo »Ana iz Brooklyn«. O slednjem filmu smo že poročali; zapisali smo, da gledalec po filmu, klub zveznečnic igralcem ne ostane kaj dosti več kot prijeten spomin na dve uri oddihha. V filmu nastopata Gina Lollobrigida in Viktorio de Sica. V Zirovnicu vrte Petrografske noči, ki se zdaleč ne prepira. V Kropi je na sprednu Slepotni potnik – nesmislena kriminalna dekorirana z Martino Carolim, barvami in Tahitijem. Tu bodo v prihodnjih dneh gledali tudi »Velikana« z znamenitim Jamesom Deonom in naslovni vlogi. Na radovljiskih platenih je te dni prikupni western »Na naboju ni imena«, v Kranju pa gledamo te dni Fernandov film »Veliki poglavjar«, domači film zabavne žanra »Gospod predsednik center« in western »Zlonajena zvezda« s simpatičnim Audim Murphyjem. Na kratko le o dveh filmih, ki sta tokrat prvi na Gorenjskem – »Veliki poglavjar« in »Rdeče listje«.

– VELIKI POGLAVAR – Naj si bo povsem resnično ali ne, toda Fernandel je postal ob vseh filmih, ki smo jih videli in ob vsem, kar je bilo v dolgih letih njegovega ustvarjanja pred kamerom o njem napisanega, aksiom za prikupen in namenjan večer. Vedno, kadar-

P. B.

Kranj, 16. junija – Včeraj popoldne so na šoli »Lucijana Seljaka« v Stražišču odprli okrajno likovno razstavo. Razstavo je pripravil Okrajni odbor Pionirskih iger in prikazuje najboljša likovna dela, ki so bila že razstavljena na občinskih razstavah. Obiskovalci si v šestih razstavnih prostorih težko bi našli lepše in primernejše kot so učinkne nove stražiške šole lahko ogledajo skoraj 500 del mladih likovnikov iz 36 gorenjskih šol. Vse obiskovalce preseča tako kvaliteta kot tudi nestra vsebin in najrazličnejše tehnike razstavljenih likovnih del, skratka – obisk je razstave je prav prijetno doživetje.

M. S.

S seje Sveta za šolstvo Ob LO Radovljica

Dovolj učnih moči

V Radovljici je bila v tork 1. redna seja novoizvoljenega sveta za šolstvo, prosveto in kulturo. Cepav se je v času združevanja občin Bled, Boštanj in Radovljica pojavila vrsta vprašanj s področja Šolstva in prosvete je sjet na telj prvi seji obravnaval le neodločljive zadeve, kot so razpis službenih mest, ocenjevanje prosvetnih delavcev in nekaterne zadeve s področja strokovnega Šolstva. Ostale probleme, ki so jih člani sveta na tej seji samo nakanali, pa bodo pretresali na prihodnjih sejih.

Na prve razpise, ki so jih objavili trije doseganji sveti, se je prijavilo zadostno število učnih

moči in jih je svet po želji prosil, cev namestil na različne šole različnega radovljiskega območja. Najeve so jih sprejele šole bivše radovljiske občine, nekaj šola v Gorjah, medtem ko bo za šolo Bled spričko nekoliko spremenjenih razmer, svet naknadno razpisal nekatera službenega mesta. Po sebi pa bo treba proučiti možnost nadaljnje obstoja šole na Gorjušah. Tamkaj sicer so materialni pogoji, šolska zgradba je dobra, le šoloobvezne mladine je tako malo, da bi bilo vzdrževanje šole v tem kraju zelo draga. Naučničko temu bodo šolo v tem kraju verjetno z novim šolskim letom spet odprli. Nadaljnji obstoj šole na Gorjušah bi bil v prihodnjem zagotovljen le v primeru, če bi Gozdno gospodarstvo gradilo na Mrzlem studentu stanovanja za družine gozdnih delavcev. Ker se je na letošnji razpis prijavilo razmeroma zadovoljivo število učnih

načela v praksi pri nameščanju učnih moči še ni bilo moč dovolj upoštevati, ker je primanjkovalo učiteljev. Ze letos pa kot kaže, je stanje v tem pogledu malec drugačno. Le na ta način, če bo kamera končno dovolj, se bodo posamezne šole lahko potegovale le za najboljše moči. Pri tem pa bodo imeli prvo besedo šolski odbori in učiteljski zbori na šoli.

Svet za šolstvo je imenoval na tej seji še komisije za ocenjevanje učiteljstva, obravnaval možnosti za ustanovitev novega Šolskega centra za kovinsko stroko v Radovljici in sklenil, da bo po predhodnem posvetu s predstavniki gospodarskih organizacij ustanovil šolo tehničke stroke v Radovljici.

MUZEJ NA PROSTEM

Skofja Loka – Te dni so prenesli znano Skoparjevo hišo iz Pušča na vrt škofovsko muzeja. To je tipična majhna lesena kmečka hiša, ki ima razen ostalih značilnosti hiš iz začetka 18. stoletja še smučna okna.

Skoparjeva hiša je prvi muzejski objekt na prostem. Uprava škofovskoga muzeja načerpa sestavljene ob hiši postaviti še kozolec in čebelnjak, prav tako iz časa, ko je bila zgrajena Skoparjeva hiša.

NOVICE s knjižne police

O prvih zblizu knjig ljubljanske založbe »Borec« smo pred kratkim že pisali. Tokrat je prišla na naš knjižni trg nova edicija, ki obsega pet knjižnih del: kronika Kočo-Urdina, Ljubčen za rešetkami, Aleksandra Vojinovića – Hotel Park, Vladimira Nazorja – S Partizani. V knjižni zbirki »Dokazi« pa dobitavamo pri isti založbi tokrat novo delo »Begunje«, ki ga je napisal dr. Janez Gerčar. V zbirki je izšlo tudi delo »Viharni časi«. Uredil ga je France Šusteršič; obsega pa najuspelejše sestavke objavljene v zadnjih desetih letih v reviji »Borec«.

Ljubčen za rešetkami je že

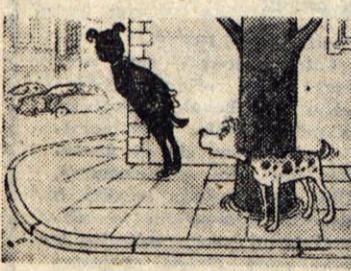
druga kronika makedonskega ustvarjalca Kočo-Urdina. Za let 1953 je objavil kroniko Narodno osvobodilne vojne za jugovzhodno Makedonijo. Delo »Ljubčen za rešetkami« je izšlo pred petimi leti, v slovenskem prevodu pa delo dobivamo pri nas šele letos. Kočo-Urdin se je rodil leta 1930; ko pa mu je bilo dva najstja let, je odšel v partizane. Po vojni je dokončal gozdarsko srednjo šolo, a se kmalu zaposlil v novinarstvu. Nekaj časa je bil sovrednik makedonskega humorističnega lista »Osten«. Knjigo je v slovenski jeziki prevedla Nada Dragan-Carevska, opremil pa jo je Milogol Dominika.

Delo Aleksandra Vojinovića

Industrija nagih teles

Velemesta zahodnega tipa iščejo razburljiva zadovoljstva. Množim Parižanom ali recimo poslovnim ljudem iz Londona, Hamburga, Milana in Chicaga z razpuščenimi čustvi in utrujenimi živci, je potrebo razburjanje da bi lahko občutili življenje. Za svojo zabavo so iznašli striptes, spretost v kateri ženske na javnih mestih razkazujejo telesa.

Industrija ženskih teles ima v francoskem gospodarstvu častno mesto. Francoski tisk je pred kratkim objavil podatke, ki kaže-

...no povej že, prihaja kdo?

jo kako važna veja narodnega gospodarstva so ženska telesa. Iz teh statističnih podatkov izvemo, da so dobitki neprimerne večji kot v industriji in trgovini z gramofonskimi ploščami. Ministrstvo za finančne je objavilo, da je prejšnje leto 1.250.000 Parizanov obiskalo nočne lokale »veselega Pariza«, v katerih dekleta kažejo ljudem »izvirni greh«. Zatojuje so takšna gostišča postala bolj znana kot zgodovinski spomeniki, pariški muzeji in knjižnice. Od polnoči do zore, od Montmartra do Montparnasa hitijo ljudje, ki si želijo čustvenih in moralnih potresov.

Zanimivo je zapisati, da ima industrija nagih teles tudi med izobraževalnimi široki krog zagovornikov. Nekateri smatrajo, da je vse to prehodna navada, ki se menja kot plima in oseka. Ali ni sentimentalna seksualna zvestoba čisto relativen pojem? Dokaz: za Tibedanco je čast, da služi številnim možem, medtem ko Eskimi na skrajnem severu prepričajo

svoje žene za prvo noč potniku, da bi mu izrazili gostoljubnost in dobrodošlico. Še manj dokazov obstaja, da bi bilo razkrivanje ženskih teles nespodobno in nemoralno. Zbrali so precejšnjo kopico zgodovinskih dejstev, ki kažejo, da so se ženske od vsega začetka pred ljudmi slaci. Arheologji so baje odkrili v Avstraliji pečinske zidine freske stare 28.000 let, ki dokazujejo, da je že predzgodovinski človek poznal striptes. Grčija se tudi ni sramovala ženskih teles. Mar ni znani »pes v tančici «omogočil nag! Sabi, da je zapeljala modrega Salamona? V Franciji, pravijo zagovorniki ženskega telesa, je naga ženska imela v srednjem veku vse meščanske pravice.

Za nage manekenke ni nobenih soli in plesalke striptesse se izbirajo preko časopisnih oglaševal in »priporočil«. Mnoge tajnice in prodajalke zapuščajo svoje delo, da bi s sličenjem na javnem prostoru več zasluzile. Največ ponudb prihaja od 16 do 17 leta sta-

rih deklet, ki zavestno prodajajo svojo telesno lepoto.

Industrija ženskega mesa ima svojo hierarhijo. Začetno stopnjo predstavljajo dekleta, ki se običajno slacijo pred občinstvom. Za stopnjo ni treba nekega posebnega znanja. Glavno je, da ženska tekoče sleče obleko s sebe. Druga stopnja zahteva že več spretnosti. Znati morajo med sličenjem izvesti še kakšno repliko. Mnogo težje pa je biti naga peska. To zahteva že šest do sedem let vztrajne vaje.

Neobičajne pa so usode takšnih deklet. Med njimi je veliko deklet, ki vzdržujejo pet do šestilanske družine. Neka pariska deklica je prišla v nočno zabavišče zato, da bi lahko vzdrževala svojega brata, ki študira na univerzi. Neko drugo deklet je imelo »na grbi« pet bratov in sester. Veliko število plesalk je na drugi strani našlo v zabaviščih svoje zakonice. Precejšnje število mladih deklet prihaja v nočno zabavišče zaradi želje, da bi se prebole v gledališču ali pa k filmu. Po statistiki jih podatkih jih samo 5% uspe na tem področju. Okrog 25% deklet najde zakonice med občinstvom, 70% pa jih zapušča ta poklic več ali manj razočaranih.

Malokje je industrija ženskega mesa tako razširjena kot v nočnih zabaviščih Rima in Milana. Med Italijani uživajo največji ugled Francozin. Pariska dekleta v teh mestih lahko zasluzijo za eno noč tudi do 80.000 lire. Tudi v Angliji so mlade Francozine zelo lekano blago. Ni odveč, če na koncu povemo, da so mlada naga dekleta glavno izvozno blago nočnega Pariza.

opoldne, ko so se vračali domov. Potem pa so kar vse dopoldne kramlji o tem. Zakaj pa ne bil Saj je to vendar njihova najužnejša živiljenjska stvar! Ce se že gre za standard, za ljudi! Nekdo je prinesel prospekt lepe spalnice. Prav oreh, samo 135.000 dinarjev! Vsi so se zbrali okrog tega, ugibali so, ocenjevali in svetovali. Drugi dan so se vnele razprave o mopedih...

Tako je bilo. Razpoloženje je bilo na višku in tudi Berti si je ves zadovoljen trl roke, kadti delavci so ga tudi sposobljeni. On dan pa je bil sestank. Pravzaprav prvi sestanek delavcev v tem oddelku. Prišel je nekdo iz računovodstva, iz upravnega odbora in... V zadnjem mesecu, kot so povedale neke številke, so v oddelku naredili precej manj kot prej. Veliko manj vijakov! Ne vijakov pač pa menda čevljev, platna, litine ali kaj že. Ker pa so manj naredili, bodo tudi manj dobili.

Nastalo je nerazpoložljivo, razočaranje, jezal! Bertoovi obeti in ravnini so torej propadli. Očitali so mu to. On pa je zabrusil nazaj: zakaj pa niste več delali, vsak dan ste kramlji, se zbirali in klepetali po oddelku.

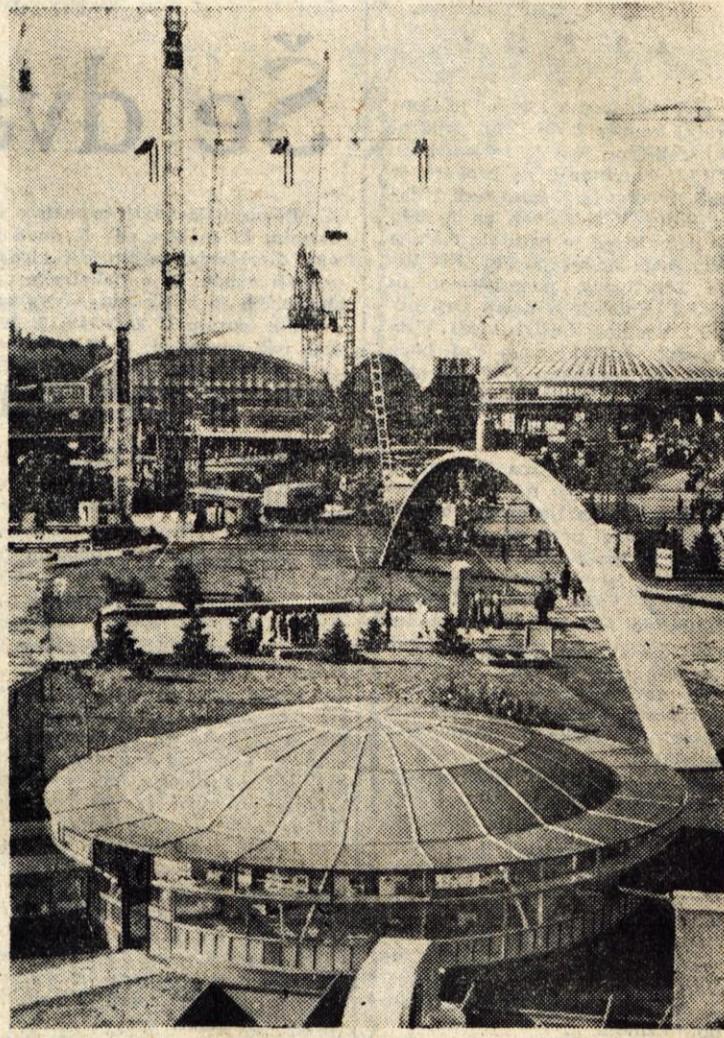
Prodajali in med seboj so si torej delili neustreljenega zajca. Zdaj pa pravijo, da je tam že vse drugace. Tudi Berti menda ne mežljivo v menzi, zutraj, ko so čakali preden je zapiskalo in

Razprave so postajale vse bolj zanimive. Delavci so že lahko z gotovostjo računali s tem. Berti se nikdar ne zmoti in tudi v upravi se ne pusti kar tako. A's tako plačo kot bo sedaj se pa že da! Simon bo končno prisel do motorja. Mihaela, nboga Mihaela je odklenila poroka zgozlj iz kompleksov manjvrednosti, ker ni imela rimb. Zdaj si je že ogledala kje in kakšne bo kupila bolj prav veljki plači. A na jesen...!

Vsek je imel polno načrtov in potreb in stare, neizpolnjene želje so kar vrele na dan. V začetku so o tem govorili bolj sramljivo in menzi, zutraj, ko so čakali preden je zapiskalo in

Mare

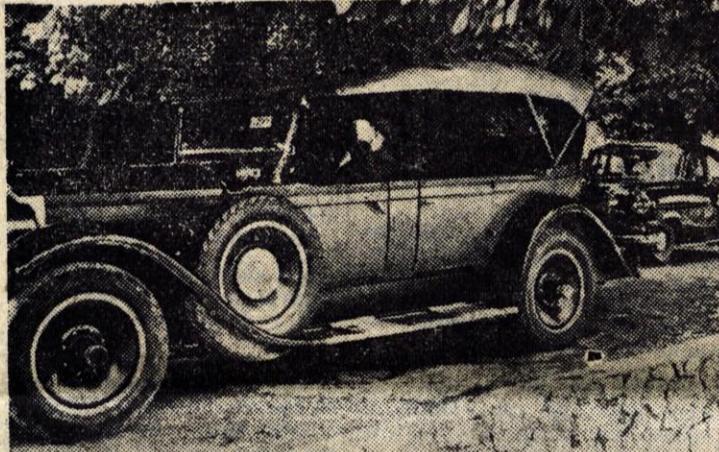
Izgleda, da se ta stara »počast« noči umaknil s ceste. Na Bledu ni redko, da si kakšen turist zaželi popolovati v tej »kočiji sanji«, ki ga spomni na dobre stare čase.

Beograjsko sejmišče je v nekaj letih postal svetovno-znan razstavljalni prostor. Po svojem zunanjem izgledu je to prav gotovo svojevrstna arhitektura. Letos je bilo v teh prostorih že nekaj vrhunskih športnih prireditv (evropsko prvenstvo v košarki in boksu). Kmalu pa bodo odprli prvi letosnji sejem tehnike

Šolanje staršev

Sociologi in pedagogi so končno spreviedeli, da so starši zato slabli vzgojitelji, ker sami niso vzgojeni, nameri za vlogo staršev. V Zahodnem Berlinu skršajo sedaj starše na hitro vzgojiti. Vsi starši—prostovoljci se enkrat na mesec udeležijo »krožka za igranje«, kjer se uče za otroke primernih iger, enkrat na mesec se uče desetih ročnih del, enkrat na mesec imajo diskusionski večer o vzgojnih vprašanjih, enkrat na teden pa »družinsko« pevsko vajo, kjer pojede skupaj z otroci.

Izgleda, da se ta stara »počast« noči umaknil s ceste. Na Bledu ni redko, da si kakšen turist zaželi popolovati v tej »kočiji sanji«, ki ga spomni na dobre stare čase.

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 6., 7., 10., 13., 15., 22., 23. in 24. uri in radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 13., 15., 22., 23., 24. in radijski dnevnik ob 19.30.

NEDELJA, 18. junija

6.40 Majhni ansambl v vredem ritmu
7.35 Godalni orkestri in naši pevci v zabavne glasbe
8.00 Mladinski radijski igra
8.40 Iz albuma skladb za otroke
8.55 Pet minut z orkestrom Mantovani
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
9.48 Iz zapisučine mladega skladatelja Francija Sturma
10.00 Se pomnite tovariši
10.45 V tričetrinškem taktu
12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I
13.30 Za našo vas
13.50 Veliki za avni orkestri
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II
15.30 Melodije, ki vam ugajajo
16.00 Igramo za vas
17.00 Sportno popoldne ali Radijska igra
20.00 Zabavni zvoki za vse
21.10 Živiljenje velikih romantikov
22.15 Plesna glasba
23.05 Valkira in Somrak bogov Richarda Wagnerja

PONEDELJEK, 19. junija

8.05 Zbor primorskih akademikov »Vinko Vodopivec«
8.30 Počitniško popotovanje od strani
8.45 Četr ure s kvintetom Jožeta Kampiča
9.00 Dopoldanski spored opernih melodij
10.15 Zvočna mavrica
11.00 Po svetu jazz
11.30 Od Ivance do Savina
12.00 Nastopajo Beneški fantje
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jaka Ferjančič: Kako kažeta vzreja in prodaja prsačev
12.25 Melodije za opoldne
13.30 Naši narodni zabavni ansambl
13.55 Koncert za violinino in orkester
14.30 Prireditve dneva
14.35 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov
15.40 Iz filmov in glasbenih revij
16.00 Naši popotniki na tujem
16.20 Virtuozi nastopajo za vas
17.15 Šoferjem na pot

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE 7. JUNIJA DO SOBOTE, 24. JUNIJA 1961

NEDELJA, 18. junija
18.00 Sopranistka Victoria de Los Angeles v vlegi Manon
18.40 Kulturni globus
20.00 Ponedeljkova panorama zabavnih melodij
21.00 Koncert zagrebških solistov
22.50 Literarni nočturno
23.05 Plesna glasba

TOREK, 20. junija
8.05 Trije operni baleti
8.30 Oddaja za otroke
9.00 Zvoki za prijetno razvedrilo
9.40 Planinski orkester iz Maribora
10.15 Imate radi Brahma?
11.00 Pevka Loja Novakovič
11.15 Branje za vroče dni
11.35 Violinist Alen Dermalj
12.00 Trio orglic Andreja Blumauerja
12.15 Kmetijski nasveti — Pavla Janež: Kmetijski proizvajalci osvežilne piščake
12.25 Melodije za opoldne
13.30 Nekaj odlomkov iz Smetanove opero Poljub
14.00 S popevkami po Evropi
14.30 Prireditve dneva
14.35 Glasbena medigra
14.40 »Veje zelenek slovenske narodne pesmi
15.40 Vlaški plesi
16.00 Radijska univerza
16.15 Koncert po željah poslušalcev
17.15 V sredo popoldne pri radijskem sprejemniku
18.00 Iz operne sveta
18.30 Venček narodnih in domačih sprejemnik
18.45 Šport in športniki
20.00 Majhna prodajalna plošča s popevkami in zabavnimi zvoki
22.15 Zaplešite z nami
22.50 Literarni nočturno
23.05 Nočni koncert

ČETRTEK, 22. junija
8.05 Klavir in violončelo
8.30 Oddaja za cicibanje
9.00 Naš zvočni magazin
10.15 Od arje do arje
11.00 Zbor RTV Beograd
11.15 Branje za vroče dni
11.35 Sovjetska in poljska zabavna glasba
12.00 Poslušajmo Vaški kvintet
12.15 Kmetijski nasveti — dr. Janez Batis: Zdravljene vnetij vimen
13.30 Pol ure glasbenih geografij
14.05 Radijih poslušate
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.40 Dvajset minut s Kvintetom bratov Avenšek
16.00 Veliki plesni orkestri
16.20 Trije slavni operni dueti

SREDA, 21. junija
8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu
8.30 Počitniško popotovanje od strani
8.45 Ritmični intermezzi

17.15 Četr ure z orkestrom in zborom Ray Conniff

17.30 Turistična oddaja

18.00 Jazz na koncertnem odu

18.15 Glasbena miniatura

18.45 Poletni kulturni zapiski

20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov

20.45 Glasbena medigra

20.50 Literarni večer

21.30 Suita v d-duru

22.15 Nočni akordi

22.45 Iz Milhaudovih »Saudades de Brazil«

23.05 Plesna glasba

PETEK, 23. junija

8.05 Glasba ob delu

8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani

8.45 Trije odlomki iz baleta Giselle

9.00 Iz oper Giordana, Cilice in Leoncavalla

10.15 Z melodijami ob obalah Sredozemskega morja

11.00 Divertimento za klarinet, violinčelo in klavir

11.13 Danica Sadnikova in Drago Lipušček zapojeti nekaj samospovov

11.25 Spomin na Češko

11.40 Otroci pozdravljajo

12.00 Bosna — venček

12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Korošec: Nasmukajmo semena domačih trav za posebne namene

12.25 Klavir v ritmu

12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja

13.30 Veseli planšarji s pesvimi

13.55 Dva prizora iz opere Faust

14.30 Prireditve dneva

15.40 Nastopa Slovenski orkester

16.00 Športni tehnik

16.20 Godalni ansambl in vokalni zabavni ansambl

17.15 Koncert za vas

18.00 Hitri prsti

18.15 Ameriške narodne in ponarode

18.30 Pesmi

18.20 Trije slavni operni dueti

18.45 Iz naših kolektivov

Ni pomoč! Res?

V prvem nadstropju enonadstropne hiše je že vse razsvetljeno kljub pozni ur. Sem pa tja se skozi okno vidita dve silhueti: mož in žena; pet otrok menda že spi. Verjetno pa imajo slabo spanje, saj se prepira in skoraj zverinski udarci moža slišijo tudi na cesto. Boleči vzhlikli žene ob udarcih zaboljuje tudi tista, ki jih sliši. In vsek spremila le od zunaj. Toda vsi sosedje vedo, kaj se takrat dogaja za vrat, in v žer skoraj opustošeni sobi. Žena in mati petih otrok stoji, ali zaradi udarcev obleži pred podizanjim, največkrat pisanim možem. Sredi sobe pa kmalu zavrlji majhen ogeni — mož ji je pokur oblek. Da bi se kaj vnelo v sobi, resda ni nevarnosti, saj je mož že v prejšnji počitkih primerih zmetal vse skozi okno in ostalo je le še tisto, kar so spet otroci znosili v stanovanje. In ker je mož invaš, naj družina tudi od njega nicesar ne pričakuje. Zjutraj pusti doma 100 dinarjev. Žena lahko z njimi kupi le dva litra mleka, dvanajst dinarjev drobič pa mora vrniti možu, ki že tako ali tako vse pusti po gostilnab.

In žena? Prenekatero noč je že prespala pri sosedih, v gorodu, na dežju in mrazu, če ji je uspel pravočasno pobegniti pred pisanim možem. Takrat se vsaj nekoliko spocije in ima občutino svobode — nihče je ne bo tenel. Rada bi se zapustila in imela denar, da bi lahko otrokom in sebi kai dala. Toda ne more se zaposlitil. Ne zato, ker za delo ne bi bila sposobna ali ker ga nihče ne bi dal. Ne more se zaposlititi zaradi moža! Kako pa naj mati petih otrok dela v tovarni, če bo morala ponoviti namesto počitka prenašati zverinske udarce moža, ki je vse, kar mu lahko da ženska, »dobiš« že prej pri neki drugi? Včasih pa kakšno prileženco pripelje kar na dom! Žena mora takrat ali gledati početje svojega moža s tujo žensko ali pa počakati pred zaklenjenimi vrati.

Je lahko ta resnična pričevanka že bolj grozna kot je? In ali se veste pri nas sploh lahko dogaja? Na žalost sel. Da! In podobni prizori se ponavljajo vsak teden nekajkrat že nekaj let. Žena je iskala pomoč že povsod, celo na sodišču že nekajkrat. Pomagali so ji tudi nekaj drugi. Toda udarci in nekotrovesko zmerjanje moža se že vedno ponavljajo.

Na oddelku za zdravstvo in socialno varstvo pravijo, da oni sami ne morejo nič pomagati, čeprav zadevo dobro pozna. Moža dobro pozna tudi na postaji LM, vendar pravijo, da so tudi oni brez moći in če ga takrat, ko razgraja obladajo z dvanaesturnim sedenjem v zaporu, že naprej vedo, da bo potem že huje, ko ga bodo spustili. Na sodišču dobi pogojno kazensko le toliko, da nekaj je, čeprav za takšen primer nič ni. Nekateri ga začenjamajo in pomilujejo, če invalid je. Pa kaznovan je bil že tudi, saj so ga izbrisali iz organizacije ZK. To pa je tudi vse in v tem smislu se kolo vrti že nekaj let. In kdo bo potlej kriv, če bo žena vodila moževim udarcem. Kdo bo skrbel za otroke, ki jim manjka tako potrebna vzoja? Sami si bodo težko pomagali, saj že sedaj z največjo težavo »rimejo v soli. Zato naj tri zapisemo obsodbo: visti so krivi, da se lahko slab kai takega dogaja, ki bi morali nadrediti temu konec. Če se bo kaj budeta zgodi, za krive že vemo vnaprej. Mož ne bo kriv, ker mu nihče noče pomagati. Če je bolan ali podvržen alkoholu ali pa namenjen v svojih početjih, ga je treba takoj pozdraviti, sicer bo lahko prepozno. In če bo prepozno bodo ljudje lahko, precej liudi. To pa bi bilo neprijetno, mar ne n.n.

Po naših trgovinah**Če je pločevina draga**

V prejšnji številki Glasca smo že pisali o tem, kaj lahko kupimo v naših trgovinah za hitro pripravo sladič, danes si oglejmo, katere mesne jedi nam nudijo. Izbor ni posebno bogat, tudi cene so dokaj visoke, zato si s konservirano hrano pomagamo le takrat, ko mora biti kosilo ali večerja res hitro pripravljena. Sveda pa konservirana hrana, ki jo je treba le pogreti, pride zelo prav tudi na taborenjih in daljših izletih.

Dokler bodo sveže zeleni paprike še po 500 dinarjev kilogram, se bo še marsikatera gospodinjina odločila za nakup konserviranih polnjenskih paprik. Cena konserve je okoli 160 din in z dodatkom doma pripravljene omake dobimo tudi dušene svinjske ledvičke, ki stanejo 160 dinarjev.

Nove igrače

V prihodnjih mesecih bodo nekatera naša trgovska podjetja prvič uvozila igračke, katerih načini kupu so priporočili pedagogi — zastopniki Ljudske tehnike in zavoda »Družina v gospodinjstvu«. Prvič pri nas pri nakupu igračk sodelujejo tudi pedagogi. Kupljene so bile na mednarodnem sejmu igrač v Nürnbergu; med njimi bodo elektronski roboti, radijske naprave, miniaturne otroške kuhičke, električni štedilnik, šivalni strojki itd.

Seveda si vsi želimo, da vse te igračke ne bodo imele astronomskih cen, saj bi bilo potem sodelovanje pedagogov popolnoma brez učinka.

Otroška modna revija

Zagrebška modna hiša v Praški ulici v Zagrebu je starše prijetno presenetila z modno revijo otroških oblik. Modna hiša tako spoznava kupce, zalogi otroških oblik, obenem pa vsakomur omogoča, da si ogleda, kakšni so videjki kosi oblik na otrocih. Take revije bodo sledile vsak drugi mesec.

Prav tako lahko z domačo omako možno izboljšamo vampe iz konserve (cena 150 din), saj jih konserviralo predvsem v nekaterih srbskih in hrvatskih obratovljiških industrije in so za naš okus mogoče nekoliko preveč papiricirani.

Med konservami je največ takih, ki so polnejne z raznimi gozdmi. Tako lahko dobimo svinjski gozd (270 din), manjšo konservo z mešanim gozdom (90 din), srbski govejni gozd (180 din), govejni gozd (150 din). Tu bi morda omenili še stisnjeno govedino v suku, ki je konservirana v nekolkovrstnih konservi in stane 240 dinarjev. V zadnjem času lahko kupimo v nekaterih trgovinah tudi dušene svinjske ledvičke, ki stanejo 160 dinarjev.

Pri nas si dober narvezek ali malico za izlet skoraj nikoli ne zamislimo brez sardin, katerih škatice stane od 100–120 dinarjev. Razen tega lahko kupimo tudi ribič pašteti (75 in 170 dinarjev), skuške (150 dinarjev) tunino z zelenjavom (120 dinarjev) in tunino v olju (100 dinarjev).

Od preostalih konserviranih mesnih jedi pa vsi radi segamo tudi po jetrih in nekaterih drugih paštetah, ki jih sedaj že lahko kupimo v konservah različnih velikosti.

Boljša embalaža

V naših hladilnicah sedaj ovijajo sadje in zelenjavo v polietilenске vrečke, ki pa ne morejo vedno zadržati aromo in svežino. Zato bodo začeli uporabljati novo, boljšo embalažo — kartonske škatle, obložene s parafinom in celofanom. Ze ta mesec jih bodo uporabili v Beograjski hladilnici za pakiranje jagod, malin, strožnjega fišola in drugega sadja in zelenjave.

Dosedanje zmrzovanje sadja in zelenjave in pakiranje v polietileneskem vrečkah ni bilo vedno najboljše, zato so bile dokaj pogoste.

Pred zagrebško železniško postajo in še na nekaterih mestih v prometnejših ulicah, predvsem pri vhodih v večje trgovske hiše, so postavili avtomate s hrano. Za 20 ali 50 dinarski kovanec, ki ga je treba vreči v avtomat, je mogoče dobiti eno od štiridesetih jedi: od bonbonov pa do čokolade in sendvičev ter sadja. Avtomati imajo posebne hladilne naprave, da se hrana ne kvari.

Vreme je zadnje dni nekajko lepše, vendar še vedno ne moremo biti povsem gotovi, da nas ne bo presenetilo slabo vreme. V takih dneh so nepogrešljiv del naše garderobe bluze vseh vrst. Te na naši slike so namenjene zmerno toplim poletnim dnem in večerom, zaradi daljših rokov pa nam bodo dobro služile tudi ob svečnejših priložnostih v jesenskih in spomladanskih mesecih.

32

Dušilo nas je in zelo se nam je, da smo izgubili; a ganiti se nismo drznili. Potlej nisem več mogel prenesti negotovosti, kdo so naši sopotnik. Sila previdno sem odgrnil kraj plahite. Jarka svetloba se je razlila po ploščadi in neki glas je začel v javanskih: »Počakaj!« Znova sem pritrdil platno. Javane!

Cez čas se je plahita hreščec odvila in v nas je butnila stepeň sončno svetloba. Nad nami pa je režalo kakih ducat Javancev.

Pretegnili smo si otripe ure, domačini pa so nam ponudili nekaj rježevih koladev, zavitih v liste, in skrbno zvitve cigarete. Slačili smo se v gugajočem vagonu, jaz pa sem jih jel spračevati. Ali so vedeli, da smo v vagonu? In kam se peljemo? Toda pogovor je tekel s težavo, kajti njihova govorica mi je bila tuja, tako da smo se lahko sporazumeli samo v spakedrani malajščini.

»Mar ste vedeli, da smo v vagonu?«

»Smo.«

»Kako ste to vedeli?«

»Povedali so nam.«

»Kdo?«

Domači je skomignil z rameni:

»Ni pametno toliko spračevati.«

Premolknili smo, vagon pa je sopihal skozi kamome, džunglo in redke plantaze. Bilo nas je sedemnajst in bili smo stačeni kot sardine v majhnom razmajancem vagonu.

»Prekleto potovanje!« je zagodnjal Skinny. »Cemu se ne vozimo v prvem razredu?«

»Molč!« ga je zavrnil Don. »Bodi srečen, da se sploh lahko pelješ.«

Zapazil sem, da je Roy spet slab. Kako dolgo, sem ugibal, bo še prenesel neprestane tresljaje?

Obrazil sem se k nekemu Javancu.

»Kam gremo?« sem ga vprašal.

»V Oasthaven.«

Oasthaven je ležal na južnem koncu Sumatre.

»Je mnogo Japoncev tam?«

»Mnogo.«

»Nam boste pomagali, da se bomo skrili pred njimi?«

Skomignil je z rameni. Ura se je vrstila za drugo v neznenosti vročini. Roy si je položil roke na trebuh in krkeviti bolečini.

»Ne bom vzdržal tega,« je zastokal, ko se je vagon posebno močno stresel.

»V redu,« sem rekel. »Ugotovil bom, kje smo.«

Znova sem se obrnil k Javancu in ga vprašal.

»Ce nekaj minut bom v Oasthavnu,« je odgovoril.

»Se bo vlak ustavil, preden bomu prišli tja?«

Znova je skomignil z rameni. Nagnil sem se k Donu in mu zaščetal:

»To mi ni všeč. Mislim, da je bolje, če jo posrešemo.«

»Kaj pa Nang Sen in njegovi prijatelji? Mar niso obljubili, da nam bodo pomagali?«

»Morda so nas pustili na cedilu in skrbe za svojo kojo.«

Skoraj se je zvečerilo, pa smo že v mraku ugledali obrise čedalje številnejših raztresenih kolib in po tam kako zdano poslopje. Vagon je vozil počasneje. Zdaj ali nikoli!

»Pojdimo!« sem vzkliknil.

Javanci so na mirno opazovali, ne da bi se zmenili, ko smo se druga skrbeli z vagona na progo. Roy se je zganil prvi in ko sem vrstil jaz, sem tekel nazaj, kjer se je Roy trudil.

Don pa je zganil drugi, da se je stežka premaknil. Spomnili se tudi, da nam je Skinny skrbno stregel, mi skušal vlivati vodo skozi stisnjene zobe, me pokrival s širokimi listi pred dežjem, ki je vztrajno, uro za uro kapljal skozi veje nad nami.

Ko je poslednja sled dneva zginila s tropom, so nas napadli komari. Le stežka smazpali in v vlažnem ozračju smo se venomer vredno premelavali. Ta noč je bila glasnik enomeščnega trpljenja, ob katerem so vse tegobe, ki smo jih bili do zdaj preživel, povsem obledele.

7. poglavje

V zgodnjih jutranjih urah sem se zbudil, premočen od potu in ves drhtel. Spoznal sem, da ne bomo dan niti kdaj prihodnjič pojavljali po cestah Oasthavna. Za malarijo sem že prej zbolel, toda nikoli se me ni še tako silovito lotilo kot zdaj.

Trebujem imel trd in ne prestano sem bruhal. — Sreč mi je divje udarjalo, po hrbi pa me je mrazilo, ko da bi ležal na ledu. Tri dni sem se komaj zavezal. Kot v megli se spomnjam, da je bil tudi Don bolan, Roy pa tako slab, da se je stežka premaknil. Spomnjam se tudi, da nam je Skinny skrbno stregel, mi skušal vlivati vodo skozi stisnjene zobe, me pokrival s širokimi listi pred dežjem, ki je vztrajno, uro za uro kapljal skozi veje nad nami.

Cetrtega dne je vročica iznenada jenjala. Skinny me je zavlekel k drevesu in mi povedal, kaj se je bilo priprilo. Jaz sem bil, je rekel, v deliriju. Uro dolgo sem v blodnjah govoril o Pat, o najini hčerki in »Wakefield«. Trdno je verjal, da umiram. Tudi Don je zbolel, čeprav njegova malarija ni bila tako huda kot moja. Royeva griza pa je bila kdaj pa kdaj tako strašna, da je Skinny vsak hip pričakoval, da bo izdihil. Zdaj, ko je kazalo, da se z Domom popravila, se je Skinny spet režal usodni v brk.

Prihodnja dva dneva sva z Donom že po malem vstajala, pa se počasi sprehabala okrog jase, vtem ko je bil Skinny bolniška sestra, kuhar in tisti, ki služi kruh. Polagoma se nama je povrnila moč in vse po oskrbeli z običajno hranou — sedeži.

Zadnjih šestih tednih naša poglavljiva dnečna hrana, vredna, toda vseeno je dejal, da bo hodil, kot bo

Vede pa smo izcedili iz palmoveca, kot nam je bil najbolje mogel.

Ste že kupili premog?

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ²⁸**Dnevnik taboriščnega zdravnika**

Pogled na te nebogljene, neme postave je žalosten. V njihovih očeh trepeče smrtni strah. Tudi oni vedo, kaj pomeni, če se za kaznjencem zapro vrata krematoria.

Dam jim roko in se jim predstavim. Tudi oni izjeljajo svoja imena. Prvi je dr. Denes Görög, univerzitetni docent in obduksijski zdravnik državne bolnišnice v Subotici. Majhen, suhoten, kakih 45 let star mož z debelim očali. Simpatičen se mi zdi in že sem prepričan, da bova sodelovala prav skladno.

Drugi, Adolf Fischer, je bil dvajset let anatomskega služnika anatomskega instituta v Pragi. Debel petdesetletnik, majhne postave, ukriavljenega hrbita. Kot češki Jud je že pet let v koncentracijskem taborišču.

Janez Teran piše za »Glas« o najpomembnejšem srečanju na državnem prvenstvu v namiznem tenisu v Sarajevu

Ukradeno prvenstvo?

OČIVIDCI MENIJO, DA SO VIDELI BIŠČANA, KAKO JE PREMIKAL MREŽICO NA MIZI IN SI S TEM IZBOLJŠAL POGOJE ZA IGRO

V predzadnjem zagrebške reviji »Arena« je bil objavljen obširen članek »OBITUENI SAMPION«, v katerem je poznani namiznosteni reprezentant Zdenko Uzorinac razkril ozadje Biščanove zmage na državnem prvenstvu za posameznike v namiznem tenisu v Sarajevu. V članku mu je očitalo, da je premikal v odločilnih igrah mrežo proti svoji strani in s tem sebi zmanjšal polje, nasprotniku pa povečal. Mreža ni bila več v sredini mize in igre so niso odvijale v enakih pogojih. Ker je bila najpomembnejša igra za naslov državnega prvaka v namiznem tenisu med menoj in Biščanom, bom skušal v kratek opisati svoja zapužanja iz tega pomembnega srečanja, kar tudi ostale okoliščine.

V finale, kjer smo igrali vsak z vsakim, smo se uvrstili Biščan, Osmanagić, Zele in jaz. Prvo igro sem igral z Osmanagićem, ki mi je bil na papirju najvernejši nasprotnik in gladko sem ga premagal z 3:0. Bil sem zadovoljen s svojo zmago, še bolj pa s svojo dobro igro in sem bil popoln optimist za obe naslednji igri. Oba naslednjih nasprotnikov sem do tedaj vedno premagal. Cez dobrej 20 minut sem igral naslednjo igro z Biščanom. Prvi set sem gladko izgubil z 9:21. Bolj kot poraz me je prizadelo dejstvo, da mi je večina udarjenih žog udarila ob vrh mreže in odletela preko mize. Kdor pozna namizni tenis ve, da je to neprjetnejše kot če udariš žogo dva metra preko mize, ali pa jo zabiješ v dno mreže. Tedaj vsaj veš za vzrok. Pri prej omenjenem primeru sam ne veš kaj bi spremeni, postaneš nezanesljiv in ne moreš tako nadaljevati igre kot sicer.

Ko sva z Biščanom zamenjala strani po prvem setu sem opazil, da se je Biščan nenormalno veliko zadrževal pri mreži, toda te-

mu nisem pripisal nobenega pomena. Drugi set sem tudi izgubil sedaj že tesneje 19:21, toda še vedno mi je precej žog udarilo v vrh mreže in odšlo v out.

V TRETJEM SETU SEM ZNIZAL REZULTAT

V tretjem setu sem znižal rezultat na 1:2, nakar sva po pet minutnem odmoru pricela četrti set. Takoj v začetku sem domnevao, da mreža ni na sredini mize. Sem do nje in stvarno ugotovil, da se je nahajala 2 do 3 centimetre na Biščanovi strani. Ker se često dogaja na turnirjih, da sodniki ne uredijo točno mrež, se nisem preveč vznenimirjal zaradi tega in nadaljeval dvoboje.

Konec je poznal. Biščan me je premagal s 3:2, nato se Osmanagić in osvojil naslov državnega prvaka.

KAJ SE JE ZGODILO V BUFFETU

Po končani igri sem odšel v buffet pri dvorani in tam srečal Biščanov klubskega tovarnika Stenclja iz zagrebškega Tekstilca. Dejal mi je: »Dobro ti je premikal mrežo.« Sprva nisem vedel zakaj gre, potem pa mi je Stenclj pojasnil, da je Biščan po vsem setu premikal mrežo proti svoji strani. »To se je zgodilo,« je nadaljeval »tudi meni v drugem kolu in Joži Vogrincu v četrtnfinalu.«

Tedaj sem začel resno premisljevati in primerjati Stencljevo pripovedovanje z mojimi vprašanjimi. Zakaj se je Biščan, ne samo po prvem setu, marveč tudi po

ostalih, nenavadno veliko zadrževal pri mreži? Ali je bila mreža v četrttem setu, ko sem jo našel premiknjeno 2-3 cm na nasprotnikovo stran res slučajno v nepravilnem položaju? Iz vsega sem potegnil zaključek, da je Biščan stvarno premikal po vsakem setu mrežo na mizi proti sebi in si s tem izboljšal pogoje za igro, meni pa poslabšal. V tem bi lahko

tožiti, da je delal prekrške v igri z menoj, ker ga nisem videl, kako je prestavil mrežo. Toda iz mojih opazovanj in pripovedovanj drugih, to lahko rečem.

NATO SE POMISLIL NISEM

Med vso igro nisem sploh posmisli, da bi Biščan kak takega storil, ker si enostavno nisem mogel predstavljati, da se lahko sportnik na tako pomembnem tekmovalnikom poslužuje tako podligh redstev.

Mnenja sem, da nosi veliko trdivo, da je prišlo do te »afere«, udi skupina zagrebških igralcev, ki so vso igro med Biščanom in menoj vedeli za pravokove prestopke. Oni bi morali takoj po igrenem setu vso stvar prijaviti vodstvu prvenstva, to pa bi ukreplilo vse potrebno.

Polemika o tem se je šele razplamela. Biščan vztrajno zanika vse in pravi, da je samo »popravljal« mrežo. Očividcev za njegovo nešportno potezo je veliko in če jim bo uspelo dokazati Biščanovo krivdo, bo to vsekakor velik malež zanj in za ves jugoslovanski namizni tenis.

Janez Teran

JANEZ TERAN

našel tudi rešitev, zakaj mi je toliko udarcev odšlo od vrha mreže preko mize. Ce namreč trenira leta in leta pod enakimi pogoji, potem mora imeti taka razlika v oddaljenosti mrežice kakšne posledice. Morda drugega seta, ki se je zaključil 21:19 za Biščana ne bi izgubil pod normalnimi pogoji.

SRECANJE Z VOGRINCEM

Ko sem srečal Vogrincem mi je dejal, da je tudi njemu Biščan premikal mrežo in da so oni vedeli že pred mojo igro za ta Biščanov trik in »so celo v igri z menoj opazovali Biščanova potetja z mrežo.«

Pri vsem tem sem res uvidel, da sem izgubil prvenstvo v neenaki borbi. Biščana ne morem ob-

čutiti, da je delal prekrške v igri z menoj, ker ga nisem videl, kako je prestavil mrežo. Toda iz mojih opazovanj in pripovedovanj drugih, to lahko rečem.

Nato se pomisnil nisem

Med vso igro nisem sploh posmisli, da bi Biščan kak takega storil, ker si enostavno nisem mogel predstavljati, da se lahko sportnik na tako pomembnem tekmovalnikom poslužuje tako podligh redstev.

Mnenja sem, da nosi veliko trdivo, da je prišlo do te »afere«, udi skupina zagrebških igralcev, ki so vso igro med Biščanom in menoj vedeli za pravokove prestopke. Oni bi morali takoj po igrenem setu vso stvar prijaviti vodstvu prvenstva, to pa bi ukreplilo vse potrebno.

Polemika o tem se je šele razplamela. Biščan vztrajno zanika vse in pravi, da je samo »popravljal« mrežo. Očividcev za njegovo nešportno potezo je veliko in če jim bo uspelo dokazati Biščanovo krivdo, bo to vsekakor velik malež zanj in za ves jugoslovanski namizni tenis.

Janez Teran

Jutri pričetek kvalifikacij za vstop v SCL

DESET DNI VESTNIH PRIPRAV

V PRVI KVALIFIKACIJSKI TEKMI SE BODO JESENICANI SREČALI Z MARIBORSKIM KOVINARJEM

MEZAKLJA v sredo popoldne dan pred okrajsko finalno tekmo za pokal Jugoslavije med Jesenicami in Triglavom

To, da so jeseniški nogometniki po izenačeni borbi s tremi rivali osvojili naslov prvakov Gorenjske za leto 1961, že vemo, vemo tudi, da bo moral dosedjanji predstavnik Gorenjske v republiškem ligaskem tekmovaljanju – kranjski Triglav zapustiti ligo, če pravaku Maribor ne uspe vstop v višje tekmovaljanje. Še vedno pa ne vemo, ali bomo imeli Gorenjci pri hodnju nogometno sezono v republiški družbi svojega predstavnika ali ne. Pričilno sliko o tem si bomo lahko ustvarili jutri, ko se bodo pricelle kvalifikacijske tekme, dokončno pa bo stvar jasna čez teden dni, ko bodo moštva, ki »odločajo« o gorenjskem predstavniku v Slovenski conski ligi, odigrala povratne tekme. Med temi moštvi je tudi enačstori Jesenic, ki je s tem, da je postal prvjak podvezec, napravila že prvi korak k republiški lige. Jutri čaka Jesenišane odločilneje srečanje, tokrat že v okviru kvalifikacij. Zreb pa tem ni bil ravno naklonjen, saj so se »uvrstili« v skupino, kamor so izzreballi tudi

mariborskega Kovinarja. To moštvo, ustanovljeno po razpadu Branikov (z večino Branikovih igralcev), je se pred nedavnim premagalo moštva II. zvezne lige, medtem ko mu je malokatero slovensko moštvo delalo večje preglavice. Zreb je odločil celo to, da se bodo Jesenišani pomerili s Kovinarjem že v prvem kolu – na domaćem igrišču. V tej skupini sta še Braniliči iz Nove Gorice in Izola. Tako kot pri dve enačstori, se bosta tudi slednji pomerili med seboj dvakrat; boljši bosta nato igrali še dve tekmi, po katerih se bo zmagovalno moštvo ustvarilo v SCL. Ta sistem bo tudi v drugi skupini, kjer tekmujejo podvezni pravki Ljubljane, Murske Sobote, Novega mesta in Celja.

Jeseniški nogometniki so bili pred pomenibnimi srečanjem v okviru kvalifikacij na 10-dnevne skupinske pripravah na Mežaklji, razen tega pa so odigrali nekaj pokalnih tekem in seveda tudi uspešno končali prvenstvo Gorenjske. Obiskali smo jih v domu jeseniške Železarne in ljubljanske Univerze na Mežaklji nad Jesenicami, da bi iz razgovorov izvedeli, kako potekajo priprave in kakšno je razpoloženje med igralci. Po celodnevnom treningu smo jih dobili pri večerji. Na vprašanja sta prav rada odgovarjala vratar Korantar, ki ga poznamo tudi izpred mreže jeseniškega hokejskega moštva, in lev kriče Medja, ki ga uvraščajo med najboljše jeseniške nogometnike in ki je nastopil že v gorenjski reprezentanci. Povedala sta nam, da so na pripravah, ki jim jih je oskrbel Železarna, naslednji nogometni: vratar VOLARIC in KORANTAR, branilec REKAR, BRAJC in ROZMAN, kriče CRNOLOGAR, LUZNAR, SABAC, FESTOTNIK, Ivan JAN (tudi hokejist) in MEDJA ter napadalec ZUPEVC, TISLER (najboljši hokejski strelec v državi), KLINAR (državni hokejski reprezentant), HRIBAR, LATVIZAR, RADOVIC in Bogo JAN (prav tako hokejist). Skupna torej kar 18 nogometnike, bomo imeli, da bi jim zmanjšali tekmovalcev. Jesenišani ne poznavajo. – Kakšni so vaši treningi v teh

dneh ko ste na Mežaklji, smo vprašali Medja in Korantara. »Zjutraj imamo lahne kondicijske treninge. Včasih tečemo na Jesenicu, kjer igramo med seboj, igramo pa tudi tu, na odbijkarskem igrišču. Predvsem vadimo tehniko obvladovanja žoge. Prejčasna posvetimo tudi teoriji. Bos smo krepko zaposleni ves dan, le zvečer gremo zgodaj spati, sta dopolnjevala drug druga.

– Ali se boste uvrstili v Slovensko consko ligo, smo hoteli zanesljivo prognozo?

»Cudno! Na to pravzaprav nismo mislili! To je le bolj stvar posameznika. Kot moštvo smo zelo optimistično razpoloženi, upamo pa seveda na najboljše.« Tako Korantar, medtem ko Medja meni:

– Jutri bomo videli, če zaslužimo sodelovanje v republiški ligi, ko bomo igrali pokalno tekmo s Triglavom. To moramo odločiti v svojo korist, zlasti še, ker smo zadnji proti Škofji Luki tako lepo zaigrali. Tedaj smo dobili z 12:0, v drugem polčasu pa smo poizkusili tudi sistem igre, ki ga želimo igrati tudi v kvalifikacijskih tekem. Mislimo, da so te kvalifikacije zadnja možnost, da spet pridevimo v SCL in jo bomo zato na vsak način skušali izkoristiti.«

– Kdo je najboljši nogometni v jeseniški ekipi, smo vrtali na prej.

»Odlčen je Viki Tišler, ima pa to napako, da ne upa streljati na gol, čeprav je sam pred vratarjem. Sicer pa obvlada žogo kot malokolo,« pravi Medja, medtem ko Korantar pohvali Klinarja, Crnologarja in Medjo.

Tudi trener Djordja Jovančić, bivši igralec beograjskega Metalca (sedaj Radnički), je zadovoljen s svojimi fanti in prav tako upa na uspeh. Enkrat pač morajo pokazati to, na kar se že doča privabilo.

– Kakšni so vaši treningi v teh

– Upam, da bo spet bolje, kot je bilo lani. Vsaj tako bi moral biti, saj imamo letos spet nekaj novih izkušenj. V zvezi z dirkami pa je imel pripravljalci odbor minuto sreda že šesnajsto. S pripravami pa bomo kmalu prešli v zadnjo fazo, saj se nam avgust bliža z neverjetno hitrostjo. Zanimanje za letošnje dirke je med tekmovalci skoraj neverjetno. Kandidatov, ki bi radi startali, je precej več kot prejšnja leta in odločitev, kdo bo lahko startal in kdo ne, ne bo nič kaj priletja. Prav zaradi tega pa se ne bi hotel spustil z »jeklenim konjičkom« po nevarni ljubljanski strmini.«

J. Zontar

Nedvomno bo nova avtobusna zveza s Pokljuko

RADOVLJICA – Skofojeloško avtobusno podjetje »Transuristica« v četrtici, 15. junija, uvelo novo poletno avtobusno progo Radovljica–Bled–Pokljuka, in sicer ob 15. septembra do 30. marca prihodnjega leta. V zimskem času bo odhod avtobusa iz Radovljice ob 7.25 uri in prihod na Pokljuko ob 9.05 uri. Povratek Pokljuke bo ob 16.40 uri, s prihodom v Radovljico ob 18.20 uri. Nedvomno bo nova avtobusna zveza s Pokljuko v letnem in zimskem času precej pripomogla k večjemu obisku Pokljuke.

M. Z.

Iz naših društev in organizacij

Kaj ne gre v Predosljah

UPOKOJENCI O DELU SVOJEGA DRUŠTVA — ČIGAV JE PISALNI STROJ — OCENA POSLOVNHIH STROŠKOV

Med upokojenci v Predosljah v zadnjem času nekaj ne gre. Staro in novo vodstvo tega društva sta si v lahek in v nedeljo, 18. junija, je napovedan množični sestanek članstva, kjer naj bi ocenili stanje in napravili konec medsebojnemu trentru.

Na občnem zboru, ki je bil 7. maja letos, so izvolili novo vodstvo. Prejšnji predsednik je po

polnih devetih letih moral odstopeni do mesta drugemu.

Morda ga je to prizadejalo ali kaj, da ni bil najbolj naklonjen novemu vodstvu. To je pokazal zlasti s pisalnim strojem. Pred leti so kupili pisalni stroj za potrebe društva. 107 članov je takrat prispevalo za nakup 24.133 din., razliko do 29.000 din., kolikor so v

celoti dali za stroj, pa naj bi kasneje poravnali.

Toda ob izvolitvi novega vodstva star predsednik ni hotel izročiti stroja, tako da je nov vodstvo moral stvar posredovati predko sodišča in ljudske milice. Hkrati nekateri negativno ocenjujejo izdatke prejšnjega vodstva, ki je redno mesečno beležilo poslovne stroške po 5000, a zadnje čase celo po 6000 dinarjev.

Stvar samega članstva je, da pravilno oceni stanje in prepreči razdroganje v društvu, kar bi samo škodovalo skupnemu delu.

I. e.

načrite. Razen tega pa smo še cejšnjo nejevoljno odgovorili Tone Jurjevič, sekretar AMD Tržič, ki je tamkajšnje zemljo stalno namakal. Zaradi tega se nam je gradnja zavlekla, počivali pa so se tudi stroški. Potreben pa je bilo še novih milijon dinarjev. Predvidevamo, da ne bomo imeli nobenih ovir več in da bo otvoritev avtodroma približno čez pol drugi mesec. Smo imamo!« mi je s prejšnjo nejevoljno odgovoril